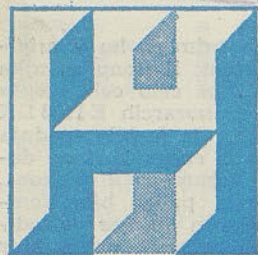

KNJIŽNICA
EDVARDA KARBELJA
V CELJU

steklar

GLASILO DELAVCEV STEKLARNE-SIJAJ HRASTNIK

IZHAJA OD LETA 1959
Hrastnik, 10. 10. 1984
Letnik XXVI Št. 9-10

13. seja CK ZKJ-nova prelomnica

CILJI MORAJO POSTATI REZULTAT NOVEGA NAČINA DELA

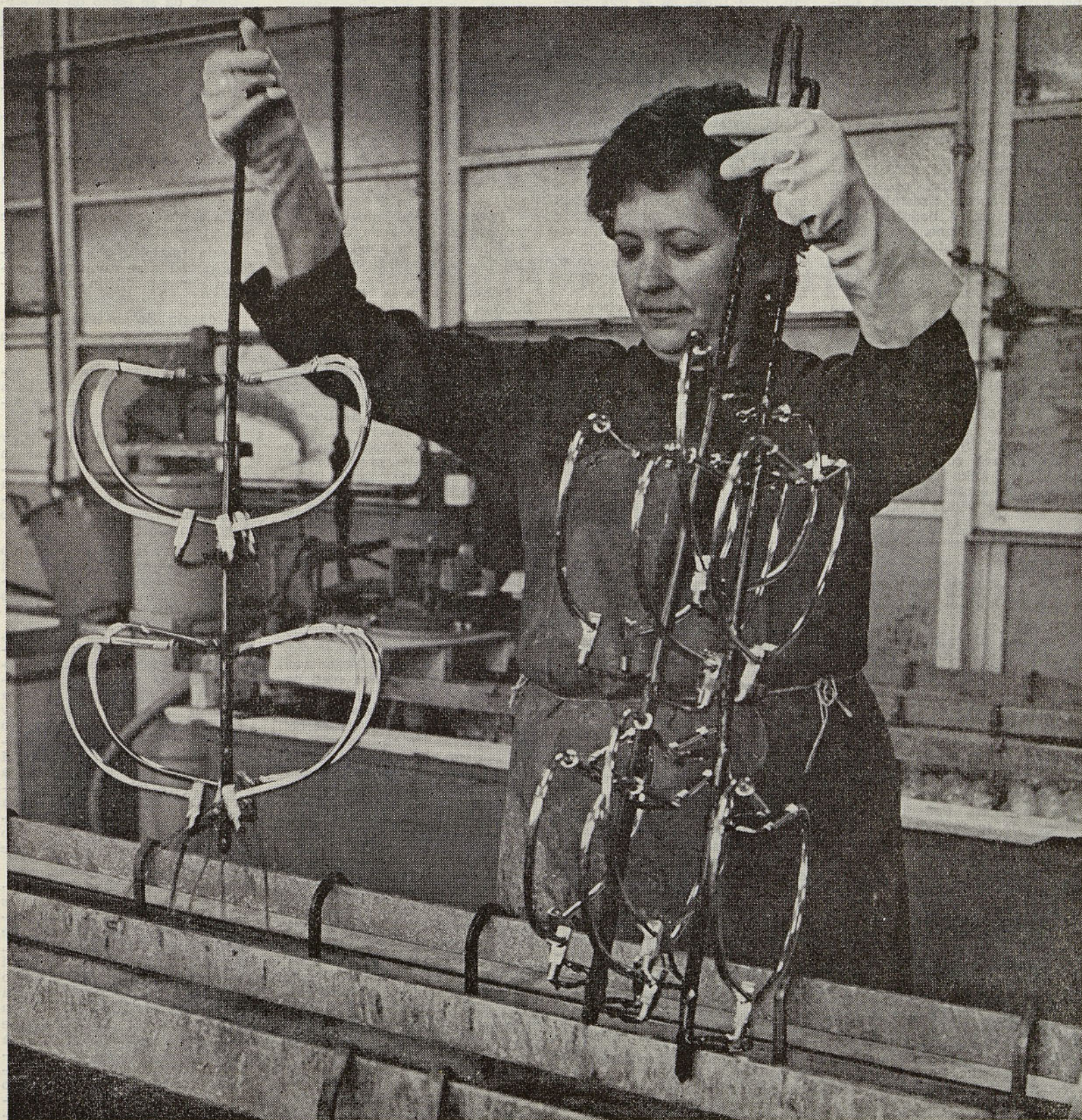

Foto B. Klančar

13. seja CK ZKJ — nova prelomnica

13. seja CK ZKJ kliče po tem, da uredimo tisto, kar bi že zdavnaj morali narediti. Ta, v zadnjem času že tolikokrat izrečena misel je bila prisotna in izrečena tudi na sestankih osnovnih organizacij ZK v naši DO. V TOZD Proizvodnja steklenih izdelkov so ob razpravi sklepov 13. seje še posebej poudarili, da je en sestanek dovolj le za temeljito analizo stanja, tej pa morajo slediti odločne akcije.

Ker je steklarska industrija, pri kateri je prav energija največji strošek, način proizvodnje — zlasti ročne — pa terja veliko živega dela, to bistveno slabša naš ekonomski položaj. Če k temu prištejemo še nekatere naše lastne slabosti, potem je kritična razprava v kateri so, poleg delavcev te temeljne organizacije, sodelovali tudi Zvone Filipovič, član CK ZKS, Marko Orožen, sekretar OK ZKS Hrastnik in Jože Zibret, predsednik Skupščine občine Hrastnik, pravo vodilo, da v bodočem delu marsikaj izboljšamo.

Kaj je torej tisto, o čemer so komunisti spregovorili brez dlake na jeziku, ob tem pa zahtevali takojšnjo akcijo?

Enotno so podprli »ukrepe za izboljšanje poslovnih rezultatov«, ki jih je na svoji zadnji seji sprejel Odbor za poslovno politiko, zavzeli se za njihovo dosledno izvajanje, hkrati pa bili kritični še do nekaterih vprašanj, ki bi še morala dobiti svoje mesto v tem našem programu, pa tudi kje drugje.

Kar naprej govorimo in poudarjamo, kako pomembno je vzpostaviti enotni jugoslovanski trg a bo še vedno ostal le pri

besedah, če ne bomo uredili pogoje za pridobivanje dohodka, tako pa nam nižje cene energije po ostalih jugoslovanskih republikah zmanjšujejo konkurenčnost, naš dohodek pa je kljub dobremu delu manjši. Vse preveč zapletov povzročajo razni izsiljeni samoupravni sporazumi, ki mnogim DO siromašajo dohodek, mnogim pa ga neopravičeno prinašajo.

Več kot tisoč zaposlenih delavcev v tej temeljni organizaciji, med njimi pa le dva inženirja narekuje tudi drugačno kadrovsko politiko. Večanje proizvodnje, uvajanje novih strojev in tehnologije, zahteve po tehnološko vse bolj zahtevnih izdelkih terja usposobljene in visoko strokovne kadre. Takšno zahtevo postavlja tudi naš nadaljnji družbenoekonomski in tehnološki razvoj. Za našo delovno organizacijo je nujen še večji prodor na tuja tržišča, uspešen pa bo lahko le, če bomo proizvajali kvalitetne ročne proizvode, v strojni proizvodnji pa uredili visoko produktivne avtomate. Eden od bistvenih pogojev za to so torej kadri, te pa bo potrebno primerno nagraditi.

Enotna je bila ugotovitev, da so se tako kot marsikje drugje, tudi pri nas le sprejemali dobri sklepi in predlogi, premalo pa je bilo storjenega, da bi jih sprejemili v dejanja. Akcija, ki je pred nami bo torej drugačna: dobro načrtovana, dosledno izpeljana, v svoj krog mora zajeti slehernega delavca, pri tem pa morajo komunisti s svojim delom in vzgledi biti v prvih vrstah.

Mili Kobal

Reklamacije - zakaj?

Program ukrepov za odpravo motenj, ki so nastale v poslovanju DO Steklarna-Sijaj Hrastnik nas obvezuje, da z našim boljšim delom in odnosom do dela skušamo doseči boljše poslovne rezultate in s tem tudi vse tisto kar iz tega sledi.

Vendar pa le ni vedno tako, saj nam podatki o reklamacijah prikazujejo sliko, ki nam ni v posebno čast. Podatki namreč kažejo, da je finančna vrednost reklamacij v porastu, vendar pa je pri tem potrebno upoštevati povečanje cen izdelkov in tudi povečanje neto realizacije prodaje stekla.

Primerjava reklamacij je prikazana za obdobje od 1. 1. 1983 do 30. 6. 1983 in 1. 1. 1984 do 30. 6. 1984, in sicer:

Transportni lom	
leto 1983	601.878,60 din
leto 1984	904.622,20 din

V transportni lom je zajet ves lom od trenutka, ko je blago naloženo na prevozno sredstvo in do finega prevzema pri kupcu. Vendar pa vzrok tega loma ni le v transportu, ampak ga je potrebno iskati tudi pri nas samih.

Resnica je, da že pri internem prometu prihaja do poškodb, katere pa vedno niso sanirane. To velja predvsem za tiste izdelke, ki se odpremljajo na paletah. V kolikor se izdelki odpremljajo brez palet, je tak lom delno odstranjen pri nakladanju, delno pa ga ni mogoče ugotoviti in se to ugotovi pri finem prevzemu kupca.

Verjetno pa bo potrebno spreminiti tudi določen del kartonov, predvsem pri razsvetljavi, kjer prihaja do praznin med izdelkom in steno kartona, kar omogoča prosto gibanje izdelka. Vzrok loma je tudi v površnem obžiganju palet s PVC folijo, velikokrat pa tudi nepravilno naložene palete, kjer kartoni presegajo velikost palet.

Vrnjeno blago	
Leto 1983	7.019.367,20 din
Leto 1984	5.667.157,50 din

V tej vrednosti so zajeti vsi dobropisi, ki so bili izdani na podlagi vrnjenih izdelkov od naših kupcev. V tem primeru ni potrebno izgubljati veliko besed, saj gre očitno za napake v sami proizvodnji in tudi kontroli.

Višek

Leto 1983	228.881,20 din
Leto 1984	513.864,30 din

Do viškov lahko prihaja zaradi računskih napak pri izpolnjevanju odpremnih listov, zamenjavi artiklov, pa tudi zaradi nepravilnosti označevanj kartonov in palet. Velikokrat so ta signiranja tako nečitljiva, da je potrebno rezati PVC folije in tako ugotavljati izdelek. S tem si tudi povzročamo dodatne stroške, katerim bi se lahko izognili z našim boljšim in doslednejšim delom.

Manjko

Leto 1983	429.857,45 din
Leto 1984	618.388,50 din

Tudi do manjkov pride lahko zaradi računskih napak ali zamenjave izdelkov. Vendar pa lahko v primeru manjkov zasledimo druge bolj očitne napake, katere povzroča človek z malomarnim in nepoštenim odnosom

do dela. So primeri, ko v originalno zaprtem kartonu manjka polovica ali pa celo cela »lega« izdelkov. Pri kozarcih E1103 DK je bil primer, da je bila spodnja vrsta samo iz enega kartona dekoriranih kozarcev à 6 kom., zgornja vrsta pa je bila kompletna. Podoben primer zasledimo pri dekorativnih vrčih, kjer so bile v kartonih dekorirane tulpice namesto vrčev. Problem je tudi v tem, da je isti izdelek na paletah v različnih količinah.

Za lažjo primerjavo naj navedem, da je bila leta 1983 za to obdobje neto realizacije stekla 596.317.167 din in za leto 1984 937.554.529 din. V teh reklamacijah in realizaciji ni zajet izvoz.

Upam, da se bomo ob teh številkah vsi skupaj zamislili in kaj storili, kajti reklamacije so tudi del mozaika, v katerem nas vidijo naši kupci.

Vili Petrič, oec.

Varujmo se požarov!

Obvestilo za občane v zvezi s spremembami Zakona o varstvu pred požarom, katerega je sprejela Skupščina SRS, dne 7. maja 1984.

Delovni ljudje in občani organizirani v vseh oblikah našega družbenega sistema, to je v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, skupnostih stanovalcev, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih skupnostih in društvih, imajo pravico in dolžnost, da skrbijo za varstvo pred požarom.

Vsakdo mora uresničevati ukrepe za varstvo pred požarom in sodelovati pri gašenju in reševanju ljudi in premoženja z orodjem in drugimi sredstvi za gašenje.

Preventivni ukrepi se izvajajo na vseh področjih, osnova je samo planiranje: dolgoročno, srednjeročno in pa vse do izdelave prostorskih aktov, projektiranja in vzdrževanja objektov v smislu zagotavljanja požarne varnosti.

Poleg vseh drugih organizacij morajo imeti tudi hišni sveti potrebne naprave in sredstva za gašenje začetnih požarov. Zraven tega morajo hišni sveti skrbeti in zagotoviti trajno kontrolo nad izvajanjem ukrepov in izpolnjevanja pogojev določenih z zakonskimi predpisi s področja požarne varnosti.

Osnovne naloge hišnih svetov so:

— da imajo ustrezno število ročnih gasilnih aparatov, nameščenih na dostopnih mestih po objektu in da so pregledani vsa — da so vsi izhodi iz objekta prosti in v vsakem času uporabni,

— da so podstrešja in kleti očiščena gorljive navlake,

— da so urejeni dostopi za čiščenje dimnikov,

— da so prosti dostopi do objektov za intervencijska vozila — parkiranje, cvetlična korita, itd.,

— da se dovoli odlaganje tleh kurilnih ostankov oz. žerjave v kontejnerje za odpadke

in da se smeti v kontejnerjih ne zažigajo,

— da imajo v objektu izobesena navodila za ravnanje v primeru elementarnih in drugih nesreč,

— da skrbijo za takojšnje pravilo poškodb na električnih in strelovodnih instalacijah;

Za vse našete ukrepe oz. neizvajanje le-teh je za takšen prekršek predpisana denarna kazen.

Vsak občan je dolžan, da v primeru, če opazi nevarnost za izbruh požara, nevarnost oz. požar prepreči. V kolikor tega sam ne more storiti, mora o tem obvestiti najbližjo gasilsko enoto in postajo milice.

V primeru požara je vsakdo dolžan sodelovati pri gašenju, ali dati na razpolago prevozno sredstvo, sredstva zveze ali drugo orodje in opremo.

Vodja gašenja lahko odredi, da se odstranijo nepoklicane osebe, da se poruši objekt, prekinje električna in druga instalacija, odvzame ali omeji voda za določeno območje, odstranitev vozil itd., seveda, kadar je to nujno za uspešno gasilsko intervencijo. Če se občan ne podredi odredbam vodje gašenja je za tak prekršek lahko ustrezno kaznovan. V kolikor pa se dana sredstva poškodujejo pri intervenciji, je občan upravičen do povrnitve dejansko povzročene škode.

Omeniti je potrebno, da se poleg vseh veljavnih predpisov s področja požarnega varstva uporabljajo oz. urejajo to področje tudi posamezni občinski odloki. Pripominjamo, da vsi hišni sveti in občani spoštujejo in izvajajo ukrepe za izboljšanje stanja na področju požarnega varstva in izvajajo ukrepe za izboljšanje stanja na področju požarnega varstva in, da sodelujejo z gasilskimi komisijami za preventivne preglede ter upoštevajo njihova opozorila in s tem dokažejo svojo osveščenost na področju družbene samozaščite.

Inšpekcija za požarno varnost

Do invalidnosti drugače

Invalidski postopki dobro leto tečejo drugače, po določilih, ki jih narekuje nov republiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. To pomeni med drugim tudi, da znatnejši del obveznosti iz tega naslova prehaja v delovno organizacijo. Uresničeval naj bi se namreč namen, da se invalidsko varstvo učinkoviteje in tesneje vključuje v združeno delo.

Novost je v tem, da ocena delovne zmožnosti ni več vezana le na dela in naloge, ki jih je delavec opravljal ob izgubi ali zmanjšanju delovne zmožnosti, temveč se upoštevajo vsa tista dela in naloge v temeljni organizaciji, na katera je lahko delovni invalid razporejen glede na strokovno izobrazbo oziroma z delom pridobljeno delovno sposobnost, ne glede na to, ali so ta dela zasedena ali ne. V primeru, da so ta dela zasedena, naj bi to v praksi pomenilo tudi, da se poskusi zdravega delavca s teh del premestiti na drugo ustrezno delo, da bi se lahko ustrezno zaposlilo delavca z omejeno delovno zmožnostjo.

Invalidnost v smislu 3. kategorije je torej podana, če delavec ni sposoben ne za svoje niti za nobeno sorodno delo v TOZD.

Primer. Delavka opravlja dela in naloge brusilke, ima pa z delom pridobljeno delovno sposobnost KV delavke. Sorodna dela v temeljni organizaciji iz te skupine bi lahko še bila: kontrolor stekla, natikalka, izpihalka, prevzemalka robe, rezalka ipd. Če delavka glede na svoje zdravstveno stanje za nobeno teh del ni sposobna, je delovni invalid. Če pa je npr. še vedno sposobna opravljanja dela kontrolorja ali prevzemalke stekla, gre za spremenjeno delovno zmožnost, ne pa tudi za invalidnost.

V čem je razlika? Med drugim v tem, da delovni invalidi svoje pravice npr. do denarnega nadomestila v primeru manjšega osebnega dohodka, še vedno uresničujejo v okviru skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, medtem ko je za preostale delavce to drugače.

Delovna organizacija je dolžna tudi delavce s spremenjeno delovno zmožnostjo ali neposredno nevarnostjo za nastanek invalidnosti obdržati na delu in jih ustrezno zaposliti, jim po potrebi omogočiti tudi rehabilitacijo, prekvalifikacijo in dokvalifikacijo. Od opredelitve konkretne delovne organizacije pa je odvisno, ali s tem delavcem zagotavljamo tudi nadomestila zaradi evetualno manjšega osebnega dohodka.

V naši delovni organizaciji smo se opredelili, da tudi delavcem teh dveh kategorij, čeprav torej ne gre za delovne invalide, zagotavljamo nadomestilo osebnega dohodka, in sicer v višini 100 %, če je vzrok spremembe delovne zmožnosti poklicna bolezen ali poškodba pri delu in 90 %, če je vzrok bolezen ali poškodba izven dela.

Po opredelitvah naše delovne organizacije naj bi bilo možno tudi to, da mnenje oziroma ugo-

tovitev o spremenjeni delovni zmožnosti poda tudi zdravnik — specialist medicine dela, in sicer v primerih delavcev, tik pred upokojitvijo, ko delavci svojega dela niso več zmožni opravljanja, invalidski postopek pa bi bil nesmotrn, saj je lahko sorazmerno dolgotrajen, da se zbere vsa ustrezna dokumentacija, ko se lahko potem na invalidski komisiji ugotavlja stanje.

Vsak izmed naštetih kategorij delavcev pa seveda prevzema odgovornost, če odkloni določeno mu delo, za katerega je tudi strokovno ugotovljeno, da ga je glede na svoje zdravstveno stanje sposoben opravljanje, saj je to hujša kršitev delovne obveznosti, iz česar lahko sledi prekinitev delovnega razmerja.

V tem času je bilo v invalidskem postopku ocenjenih 14 naših delavcev, v 7 primerih pa postopek še ni končan. En delavec je bil invalidsko upokojen, dva delavca sta delovna invalida 2. kategorije. Pri devetih delavcih je ugotovljena le spremenjena delovna zmožnost, brez kategorije.

Iz obolenj vseh teh delavcev lahko povzamemo, da prevladujejo postopki in potem tudi ocene delazmožnosti zaradi okvar in sprememb na hrbtenici, kar je

med drugim tesno povezano tudi s samo naravo dela — pri steklarjih, brusilcih, stekloslikarjih.

Krog ustreznih del je gledena konkretna obolenja in razmere, v katerih se delo v temeljnih organizacijah pri nas odvija, izredno ozek. Začarani krog je težko rešljiv: na eni strani so potrebe po čimvečji racionalizaciji v proizvodnji, ki jih že sam bolniški stalež resno ogroža, potem so tu obveznosti TOZD, da zagotavljajo ustrezna dela delavcev z zmanjšano ali spremenjeno delovno zmožnostjo, vse skupaj pa otežuje še dejstvo, da je že vseskozi malo ali nič del, kjer bi se lahko izmenoma stalo in pretežno sedelo, kjer ne bi bilo dvigovanja težjih bremen, sklanjanja, pripogibanja, z ugodno mikroklimo.

JKR

TEMA TEDNA OTROKA

Otroci in mladina soustvarjajo našo prihodnost

Ob koncu drugega tisočletja naše dobe je človeštvo na pomembnem razpotju svoje nadaljnje poti, obremenjeno s številnimi nasprotji, ki jih prinaša zgodovinski razvoj posameznih družbenih skupnosti.

Živimo v času, ki ogroža srečno prihodnost prihajajočih rodov. Svet je razdeljen na bloka z različnimi ideologijama — na Vzhod in Zahod, pa tudi na bogati Sever in revni Jug. Človek osvaja vesolje, hkrati pa je prvič v zgodovini sposoben uničiti človeštvo.

Živimo v času neizmernih nasprotij: ponekod obolevajo otroci zaradi preobilne hrane, drugod pa umirajo milijoni zaradi vojne, lakote in pomanjkanja pitne vode. Na eni strani odpoveduje človeški razum pri iskanju novih iger za zabavo otrok, na drugi strani pa so otroci in mladina še vedno izkoriščani kot najcenejša delovna sila.

Nasprotja preplavljajo tudi naše življenje, njihove posledice občutimo vsak po svoje. Tudi v naši družbi. Krivda za to je v nas samih pa tudi zunaj nas. Zato je tembolj pomembno, da se ob letošnjem tednu otroka vprašamo, kakšna je naša prihodnost in kaj moramo storiti, da bo ta prihodnost taka, kakršno si želimo. Zato smo v Sloveniji temo svetovnega dneva otroka — 1. oktober, ki jo je opredelil UNICEF, »Otroci in mladina gledajo novo ero«, premišljeno preoblikovali v naslov: »Otroci in mladina soustvarjajo našo prihodnost«.

Zavedati se moramo, da se otroci, ki se rojevajo danes, obiskujejo vrtec in sedijo v šolskih klopih, že razvijajo in usposabljaajo za življenje v tretjem tisočletju. Vprašati se moramo, kakšne možnosti ustvarjamo zanje — starši in družba, da bodo lahko ustvarjalno pri-

pomogli k razvoju naše socialistične samoupravne družbe in zrasli v srečne ljudi.

Ali naša gospodarska, zdravstveno-socialna in kulturno-izobraževalna politika v tem trenutku zagotavlja možnosti za razvoj vsakega posameznika v različnih okoljih, ki bo znal graditi in braniti našo svobodo, neodvisnost in neuvrščenost pred vsakršnimi pritiski? Kaj in koliko smo storili doslej, da bodo prihajajoči rodovi ob prelomu tisočletja lahko spremljali in soustvarjali tehnološki ter humanistični razvoj domače in svetovne znanosti in pridobivanja dobrin? Kaj moramo storiti, da bodo naši otroci nadaljevali in razvijali revolucionarne tradicije in vrednote jugoslovanskih narodov in narodnosti ter človeštva? Bo-

mo te mlade ljudi vzgojili v ustvarjalne osebnosti, ki bodo znale biti srečne in bodo sposobne osrečevati tudi druge?

Teden otroka je priložnost, da ocenimo svoje delo, da se vprašamo kot posamezniki in kot družba in razmislimo, kaj smo storili za razvoj in srečo naših otrok in s tem tudi za našo prihodnost, in česa še ne. Za to ne potrebujemo novih resolucij in dokumentov. Potrebno nam je le vedenje, da ustvarja vsaka družba svoj jutri skupaj z otroki in mladino že danes. Le družba z ustvarjalnimi sposobnostmi mladih in možnostmi za njihovo uveljavitev ima obetavno prihodnost.

Koordinacijski odbor
tedna otroka

ZAHVALA

V imenu organizacijskega komiteja za pripravo in izvedbo letošnjega državnega prvenstva v kajaku in kanuju na divjih vodah in v imenu Brodarskega društva Hrastnik se najtopleje zahvaljujemo generalnemu pokrovitelju državnega prvenstva — članom kolektiva delovne organizacije Steklarne-Sijaj za vso pomoč pri organizaciji državnega prvenstva.

Brodarsko društvo Hrastnik
Predsednik: Adolf Barič

Organizacijski komitej
Predsednik: Adi Zaletel

Jesenski zagrebški velesejem 84

Če izvezemo spomladanski velesejem v Zagrebu (zaradi manjše pomembnosti), je jesenski zagrebški velesejem prva velika manifestacija, na kateri nastopamo združeni v DO Steklarna-Sijaj. To pomeni za nas nov pogled na razstavljalce in njihov program, prav tako pa večje obveze in možnosti v pripravi našega programa oziroma nastopanja na sejmihi.

ZNAČILNOSTI RAZSTAVLJALCEV STEKLARSKE INDUSTRIJE:

Rogaška Slatina (Boris Kidrič in steklarska šola): Program, ki je vrhunski v kvaliteti, designu in materialu. Za nas nezanimiv kot direktna konkurenca, saj sta področji izdelkov bistveno ločeni. Zanimiva in poučna za nas je njihova usmeritev v kvalitete, lepo oblikovane izdelke.

la, ki so v primerjavi z našimi, začetniški (barva, izdelava).

Prokuplje: Pretežno ročni proizvodni program, deloma tipično ročna proizvodnja (barvno navitje, unikatni izdelki). Steklo v barvah: dimna, onix (opal, prevlečen z barvo, ki je podobna našemu onix steklu), opal itd. Od programov je zanimiv program posod za kuhinjo, razsvetljavna telesa, servisi in pa serija sveč-

Področje lestencev z vlitimi kraki — konkurenca nudi tisto, kar mi nimamo (EMI, Proleter)

Področje kandelabrov: konkurenca je tu močnejša od nas (Dekor Zabok)

Analiza razstavljalcev in njihovega programa vključuje torej proizvajalce steklenih izdelkov in svetil ter posredno tudi proizvajalce embalaže (kartonske). Seveda je ta analiza nepopolna,

saj se opira na tisto, kar je možno videti na velesejmu. Temu ne moremo dodati drugega, kot oceno in podatke, ki jih sicer poznamo iz kontaktov z našimi partnerji.

Paračin: Program v mnogem spominja na našo usmeritev (ročna in avtomatska proizvodnja). Vendar so variante različne; na primer brušen barvan kristal, serije barvnih refraktorjev in filtrov za optično industrijo (novost), serije namiznih garnitur (servisi) iz ročno pihanega barvnega (dimno, rozalin) stekla. Posebej to zadnje je prijetno poživilo v programu — tako glede designa, kot glede izvedbe in namembnosti. Manj kvalitetna in vitalna je avtomatska proizvodnja — čaše, dekorji, steklenice.

Zaječar: Podati oceno o tem proizvajalcu je težko, saj so vitrine navidezno vedno enako bogato obložene z brušenim kristalom — pretežno strojne izdelave. Nemogoče je opaziti bistvene premike v usmeritvi asortimana, ki je v drugem konkurenčnem razredu v odnosu na našega.

Pula: Področje, ki je za nas aktualno, so razsvetljavna telesa. Zanimivo je, da Pula proizvaja krogle z drobci sljude (take krogle smo videli najprej v Hannovru, zdaj pa jih v svojih svetilih razstavljajo naši proizvajalci svetil — na primer Proleter Prilep). Prikazane so tudi druge ročne tehnike v izdelavi razsvetljavnih teles, za katere je komaj verjeti, da so kaj več kot vzorci. Še posebej, če pogledamo izdelke (plafonjere) iz opa-

nikov, ki oblikovalsko in izvedbeno dosegajo skandinavske svečnike.

Alibunar: Ozek proizvodni program — v dimnem steklu. Predvsem servisi, tehnologija izdelave: ročno pihano.

Steklo Slovenska Bistrica: Na sejmu ni prisotna, čeprav poznana kot kvaliteten proizvajalec ročno pihanih izdelkov — razsvetljave. Izdelke te steklarne vidimo pri razstavljalcih svetil.

ZNAČILNOSTI RAZSTAVLJALCEV SVETIL:

Dekor Zabok: Poleg Emija in Steklarne-Sijaja velik proizvajalec svetil za opremo objektov in za široko potrošnjo. Na sejmu ima predstavljena oba programa, kar mi nismo prakticirali, a bo potrebno o tem razmisliti. Omeniti velja njihov program reflektorjev (spot program) in program FLUO (s kovinskimi lamelami), kot tudi zunanja svetila — na primer iz cevi Ø 110 mm. Vse tri omenjene postavke tvorijo omembe vredno konkurenco našim programom za opremo objektov. Omeniti je potrebno serijo novih visečih svetil, ki je oblikovalsko in izvedbeno na višini (lamelasti elementi, spojni vertikalno).

Emi Poljčane: Znan proizvajalec svetil; nudi sistem FLUO (sicer z vijaki, ki se vidijo) in ostalo za opremo objektov ter seveda izdelke za široko potrošnjo. Prikazane so nove skupine

Obljubljena novost Steklarne-Sijaj — dimno steklo; zaenkrat je pripravljena samo embalaža

visečih svetil — deloma steklenih (dekoriranih), deloma kovinskih (aluminij, medenina). Svetila s Flexi-cevmi in tako dalje. Na sejmu je izražen angažiran pristop na področju asortimana.

Proleter Prilep: Značilnosti tega »poceni« proizvajalca so le-stenci z vlitimi kraki. Cel (razstavljani) program se sestoji iz štirih do petih vrst krakov, ki so po tem različno vkomponirani v posamezna svetila. Od stekla je videti Pulo (sljuda in tudi naša stekla). Posebej so vidna stekla (zvon) z velikim bisernim robom (verjetno Bistrica ali Prokuplje).

Prvi maj Lebane: Zanimiv program lastnega (brizganega) reflektorja — kompletan program. Program reflektorjev s senčniki; sicer pa poudarek na cenejšem trgovskem blagu.

Eli Rul — Ukra Leskovac: Nič bistvenejšega v razstavnem programu.

Od drugih proizvajalcev razsvetljave (v širšem pomenu) je zanimiv program TEP Zagreb (dekorativna in industrijska razsvetljava, živosrebrne svetilke, kandelabri, fluo itd.), Elektrokovina Maribor (fluo, svetilka za bolnice itd.), EMPA Aleksinac (industrijska zunanja razsvetljava, komponente za kandelabre) itd.

Uvodoma je bilo poudarjeno, da je ocena značilnosti razstavljalcev na ZV 84 nepopolna, saj ne moremo podrobno analizirati njihove poslovne politike oziroma uspešnosti (ostanek dohodka itd.). Pa vendar lahko naredimo določene zaključke tudi ob primerjavi razstavljenih programov:

Na področju steklenih izdelkov je Steklarna-Sijaj predstavljena s programom, ki je po usmeritvi klasičen, po novostih pa skromen. Barvno steklo (dimno) v avtomatski proizvodnji je v zaostanku, čeprav je bil dogovor drugačen. Drugih osvežitev v programu ni, če izvzamemo kakšno novo komercialno embalažo (Dora) in nekatera svetlobna telesa, ki pa so razstavljena na prostoru svetil.

Na področju svetil so bili predstavljeni izdelki iz rednega programa za široko potrošnjo, kot tudi novosti iz tega programa. Tu gre pa novo oblikovane izdelke, ki so nastajali (kot vzorci) celo poletje, čeprav so bili oblikovalsko rešeni in konceptualno sprejeti že v maju 1984. Kljub tej občutni zakasnitvi smo

na sejmu delovali bolj sveže s svetili, kot na področju samih steklenih izdelkov. Seveda pa so naloge in možnosti dosti večje od narejenega, saj se skoraj ne opazi, da smo firma, ki ima v isti hiši steklaro in tovarno svetil. — Velja omeniti, da manjka poudarek opremi objektov, čeprav od tega programa veliko pričakujemo.

Groba ocena je, da ima Steklarna-Sijaj solidno, ne pa vodilno mesto med ostalimi proizvajalci steklenih izdelkov in svetil v Jugoslaviji. To velja toliko bolj za svetila, kjer je bivši Sijaj leta veljal za vodilnega proizvajalca. Kateri so razlogi, ki so pripeljali do tega in kakšne so naloge, da se povrne primat, tu ne bi naštevati. Nekaj je objektivnih razlogov, več pa subjektivnih; vse v glavnem poznamo, ko pa gre za njihovo izvajanje, postane stvar težja ali nemogoča. Kakšna bo prihodnja ocena našega položaja in uspešnosti, pa zavisi seveda od našega razvoja, proizvodnih rezultatov in torej konkurenčnosti na vedno zahtevnejšem trgu. Vse te komponente ne pridejo same od sebe, ampak je treba za njihovo realizacijo angažirati vse, od strokovnih služb do delavcev v neposredni proizvodnji. Izdelek mora biti primerno oblikovan, kvalitetno in v roku izdelan ter konkurenčen po proizvodnih stroških oziroma prodajni ceni. Samo taka sinteza v izdelku lahko zagotovi nadaljnji plasman naših programov, s tem pa možnost za naš nadaljnji razvoj in obstoj.

ŠE PREGLED RAZSTAVLJALCEV KARTONSKE EMBALAŽE:

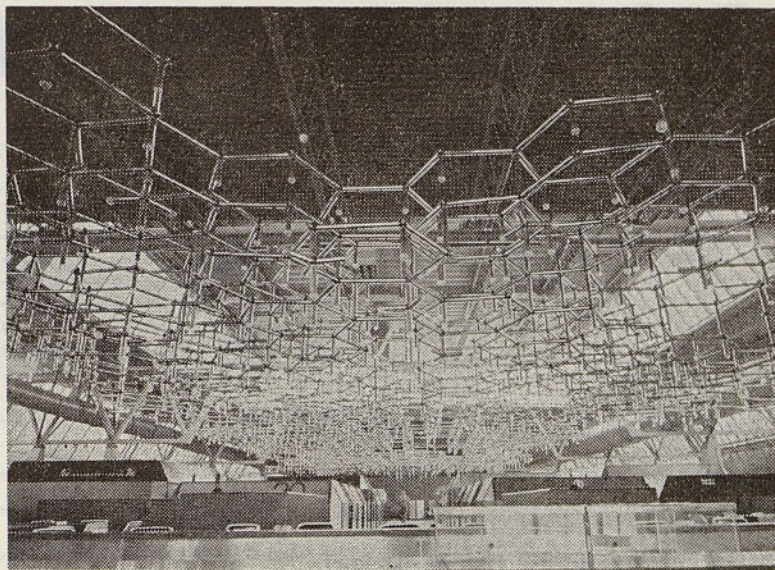
Istragrafika Rovinj: Po kvaliteti vodilna jugoslovanska tovarna embalaže (offset tisk). Izdelke prodajajo firmam, kot so BOSCH, BRAUN, Sunbeam, R. H. Macy Co. Inc (ZDA) itd. Za nas so predragi.

KTL Ljubljana: Zmerna kvaliteta na področju transportne in komercialne embalaže.

Ivica Lovinčič, Zagreb in Grafokarton Zagreb: Transportna in komercialna embalaža, po kvaliteti na nivoju KTL.

Bilo Kalnik in Belišče Bel embalaža: Kvalitetna potiskana transportna embalaža.

Litokarton Zagreb: Zmerna kvaliteta, komercialna in transportna embalaža (offset in anilinski tisk).

Eno večjih del na področju opreme objektov — Sava Center Beograd

Kartonka Avala Beograd: Komercialna embalaža, zmerna kvaliteta.

Pomurski tisk, Murska Sobota: Ne razstavlja na sejmu.

Embalaža (kartonska) je v Jugoslaviji zelo draga, zato je vsaka cenejša varianta dobave do-

brodošla. Vendar so cene za isto kvaliteto skoraj enake pri različnih dobaviteljih, niso pa enaki pogoji dobave. Tako ta drugi pogoj igra veliko vlogo pri izbiri dobavitelja kartonske embalaže za našo delovno organizacijo.

Slavko Marcen

Obiskali so nas...

VZPODBUDNO O NOvem SPORAZUMU

V četrtek, dne 20. septembra 1984 so našo delovno organizacijo obiskali Branko Mišič, član predsedstva Republiškega sveta ZSS in Franček Ribič, sekretar Republiškega odbora sindikata delavcev kemične in nekovinske industrije, obisku so prisostvovali tudi Franjo Krsnik, sekretar Medobčinskega sveta ZSS Trbovlje in Stane Laznik, sekretar občinskega sveta ZSS Hrastnik.

Povod za ta obisk je bil, kakor je omenil Branko Mišič, gradivo — posebna izdaja časopisa »Steklar« — ki zajema samoupravne splošne akte, ki urejajo nagajevanje po delu v DO Steklarna-Sijaj Hrastnik.

Zelo pohvalno je ocenil obliko s katero so bili delavci seznanjeni z vsem gradivom, pa tudi z vsebino samoupravnih aktov, ki opredeljujejo področje oziroma način nagajevanja delavcev.

V svoji razpravi je podal določene pripombe na vsebino posameznih členov samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, ki jih bomo pri dokončnem oblikovanju tega akta tudi upoštevali.

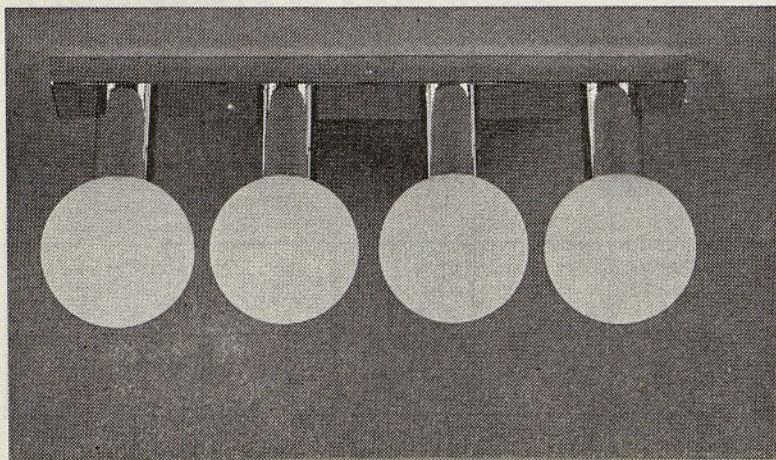
V nadaljevanju razgovora so bili izpostavljeni tudi problemi, s katerimi se srečuje naša delovna organizacija, saj je bilo ob obravnavi 6-mesečnega poslovanja ugotovljeno, da proizvodnja ne zaostaja za planskimi predvidevanji, nasprotno, da so doseženi dobri proizvodni rezultati, ki pa ne dajejo pričakovanih finančnih efektov. Eden od glavnih vzrokov za takšno stanje, je nenehno naraščanje stroškov e-

nergije in surovin, ki jih kljub manjši specifični porabi, nikakor ne moremo zaježiti. S slabimi rezultati poslovanja se srečujejo tudi ostale jugoslovanske steklarne, čeprav imajo npr. v so-sednji republiki, natančneje v steklarni »Straža«, precej nižje cene energije in surovin, tako da je konkurenčnost Steklarne-Sijaja, že na jugoslovanskem tržišču težka. Tudi pri novi tehnologiji so ostale jugoslovanske steklarne v boljšem položaju, kot naša delovna organizacija.

V nadaljevanju razgovora je bilo ugotovljeno, da tudi z delom splošnega združenja kemične in nekovinske industrije, nismo povsem zadovoljni. Zato se slovenski steklarji pogovarjamo o ustanovitvi Planske poslovne skupnosti, s formiranjem katere naj bi čim bolj pohitili. Pri tem se je potrebno zavzemati za primerno kadrovsko zasedbo te skupnosti, opredeliti skupne cilje in hotenja. V tej obliki združevanja moramo rešiti tudi področje raziskovalnega dela, saj smo ena izmed največjih steklarn v Jugoslaviji in s tem nekako odgovorni za razvoj steklarske tehnologije pri nas.

Ob koncu razgovora je tekla beseda tudi o delu in organiziranosti sindikata v naši delovni organizaciji. Ena od nalog sindikata v naslednjem obdobju je tudi reorganizacija sindikata v temeljnih organizacijah, predvsem v TOZD proizvodnja steklenih izdelkov, ki je po združitvi, s 1100 zaposlenimi najštevilnejša temeljna organizacija, in ima trenutno samo eno osnovno organizacijo, kar vsekakor ni dovolj.

Milena Pirc

Osvežitev v našem programu za opremo objektov

Odmori in delovni čas

Zakon o delovnih razmerjih nam v 64. členu nalaga obveznost, da v samoupravnem aktu opredelimo delovni čas — začetek in konec. To smo opredelili v Pravilniku o delovnih razmerjih v členu 39. Poln delovni čas traja 42 ur na teden, s tem da je v tednu pet delovnih dni. Razporeditev delovnega časa je naslednja:

1. izmena od 6. do 14. ure
3. izmena od 22. do 6. ure
3. izmena od 22. do 06. ure

S tako razporeditvijo delovnega časa delavci v tozd in delovni skupnosti skupnih služb zagotavljamo izpolnjevanje nalog in potreb zaradi katerih so ustano-

vljene, ter usklajenost skupnega dela v delovni organizaciji.

Prav tako nam Zakon o delovnih razmerjih v 85. členu nalaga ureditev instituta odmorov. V pravilniku o delovnih razmerjih tozd oziroma delovne skupnosti imamo na podlagi tega člena Zakona o delovnih razmerjih in v skladu s 86. členom istega zako-

na opredeljen način koriščenja odmora, in sicer po delovnih enotah, kot je razvidno iz priloženih tabel.

Vsi ti instituti so torej normativno urejeni. Ker smo med ukrepe za izboljšanje poslovnih rezultatov zapisali, da bomo boljše izkoristili tudi naš delovni čas, je pred nami dolžnost, da zapisano tudi uresničimo.

TOZD proizvodnja svetil

DELOVNA ENOTA	DELOVNI ČAS			ODMORI			POČITKI			ČIŠČ.DELOV. MESTA IN OS. HIGIJENA
	1.izm.	2.izm.	3.izm.	1.izm.	2.izm.	3.izm.	1.izm.	2.izm.	3.izm.	
KOVINSKA PREDELAVA	6-14	14-22	22-06	9.-9.30	17.30-18	-	-	-	-	13.45-14 21.45-22
POVRŠINSKA ZAŠČITA	6-14	14-22	22-06	8.30.-9	17.30-18	-	-	-	-	13.45-14 21.45-22
MONTAŽA	6-14	14-22	22-06	8.30-9	17.30-18	-	-	-	-	13.45-14 21.45-22
LAKIRNICA	6-14	14-22	22-06	8.30-9	17.30-18	-	-	-	-	13.45-14 21.45-22
ELLUX	6-14	14-22	22-06	9-9.30	-	-	-	-	-	13.45-14
ADMIN. S PRIPRAVO DELA	6-14	14-22	22-06	9-9.30	-	-	-	-	-	13.55-14

TOZD orodjarna

DELOVNA ENOTA	DELOVNI ČAS			ODMORI			POČITKI			ČIŠČ.DELOV. MESTA IN OS. HIGIJENA
	1.izm.	2.izm.	3.izm.	1.izm.	2.izm.	3.izm.	1.izm.	2.izm.	3.izm.	
STRUGARSKO CIZELERSKA DELAVNICA	6-14	14-22	22-06	9-9.30	17.30-18	01.30-02	-	-	-	13.45-14 21.45-22 05.45-06
REMONTNA DELAVNICA	6-14	14-22	22-06	9-9.30	17.30-18	01.30-02	-	-	-	13.45-14 21.45-22 05.45-06
AVTOMATSKA IZDELAVA ORODJA	6-14	14-22	22-06	9-9.30	17.30-18	01.30-02	-	-	-	13.45-14 21.45-22 05.45-06
KONSTR. S POM.DEJ. IN ADMIN.	6-14	14-22	22-06	9-9.30	17.30-18	01.30-02	-	-	-	13.55-14

TOZD energetika, vzdrževanje in transport

DELOVNA ENOTA	DELOVNI ČAS			ODMORI			POČITKI			ČIŠČ.DELOV. MESTA IN OS. HIGIJENA
	1.izm.	2.izm.	3.izm.	1.izm.	2.izm.	3.izm.	1.izm.	2.izm.	3.izm.	
ELEKTRO OBRAT	6-14	14-22	22-06	8.30-9	17.30-18	01.30-02	-	-	-	13.45-14 21.45-22 05.45-06
STROJNI OBRAT	6-14	14-22	22-06	8.30-9	17.30-18	01.30-02	-	-	-	13.45-14 21.45-22 05.45-06
CESTNI PROMET Z NOTRANJIM TRANSPORTOM	6-14	14-22	22-06	8.30-9	17.30-18	01.30-02	-	-	-	13.45-14 21.45-22 05.45-06
OPERATIVNA PRIPRAVA Z ADMINISTRACIJO	6-14	14-22	22-06	8.30-9	-	-	-	-	-	13.55-14

Opomba:

1. Delavci, vozniki avtomobilov prilagodijo čas malice na vožnjah glede na okoliščine.

TOZD proizvodnja steklenih izdelkov

DELOVNA ENOTA	DELOVNI ČAS			ODMORI			POČITKI			ČIŠČ.DELOV. MESTA IN OS. HIGIJENA
	1.izm.	2.izm.	3.izm.	1.izm.	2.izm.	3.izm.	1.izm.	2.izm.	3.izm.	
PRIPRAVA ZMESI, TALJENJE Z LABORATORIJEM	6-14	14-22	22-06	9.30-10	18-18.30	02-02.30	/	/	/	13.45-14 21.45-22 05.45-06
ROČNA IN POLAVT. PREDELAVA STEKL.MASE	6-14	14-22	22-06	9.30-10	18-18.30	02-02.30	11.30-12	20-20.30	04-04.30	13.30-14 21.30-22 05.30-06
AVT. PREDEL. STEKLENE MASE	6-14	14-22	22-06	po razporedu od 8-12 16-20 24-04			/	/	/	13.45-14 21.45-22 05.45-06
DODELAVA STEKLENIH IZDELKOV	6-14	14-22	22-06	10-10.30	18-18.30	/	8-8.10 12-12.10	16-16.10 20-20.10	/	13.45-14 21.45-22 05.45-06
OPLEMENITENJE STEKLENIH IZDELKOV	6-14	14-22	22-06	10-10.30	17-18.30	02-02.30	8-8.10 12-12.10	16-16.10 20-20.10	24-00.10 04-04.10	13.45-14 21.45-22 05.45-06
KONTROLA STEKL. IZDELKOV IN EMBALIRANJE	6-14	14-22	22-06	po razporedu od 08-12 16-20 24-04			/	/	/	13.45-14 21.45-22 05.45-06
VZDRŽEV.STR. IN NAPRAV Z OPER.PRIP.DELO	6-14	14-22	22-06	10-10.30	18.30-19	02-30-19	/	/	/	13.45-14 21.45-22 05.45-06

Opomba:

1. V polavtomatski predelavi je potrebno opredeliti čas počitka (izključene LAIKE in MP) kjer pride po vsaki uri dela do menjave pri nabiralcu in brigadirju. Ta menjava se koristi tudi za počitek.
2. V avtomatski predelavi steklene mase se čas odmorov določi po notranjem predpisu oziroma razporedu, ki ga določi izmenski vodja.
3. V kontroli steklenih izdelkov je potrebno opredeliti čas odmorov po pečeh za ohlajevanje steklenih izdelkov (časovno opredeliti).

Delovna skupnost skupnih služb

DELOVNA ENOTA	DELOVNI ČAS			ODMORI			POČITKI			ČIŠČ.DELOV. MESTA IN OS. HIGIJENA
	1.izm.	2.izm.	3.izm.	1.izm.	2.izm.	3.izm.	1.izm.	2.izm.	3.izm.	
KOMERCIALNI SEKTOR	6-14	14-22	22-06	10.15-10.45	-	-	-	-	-	13.55-14
SKLADIŠČE GOTO- VIH IZDELKOV STEKLARNA	6-14	14-22	-	8.45-9.15	17.30-18	-	-	-	-	13.45-14 21.45-22 05.45-06
SKLAD.GOTOVIH IZDELKOV TOZD- proizv.svetil	6-14	14-22	-	9.-9.30	17.30-18	-	-	-	-	13.45-14 21.45-22
SKADIŠČE KARTONOV	6-14	14-22	22-06	8.45-9.15	17.30-18	02-2.30	-	-	-	13.45-14 21.45-22 05.45-06
OBRAT. DRUŽBENE PREHRANE	6-14	14-22	22-06	7.30-08	14.30-15	23.30-24	-	-	-	13.45-14 21.45-22 05.45-06
RAZVOJNI SEKTOR	6-14	-	-	10.15-10.45	-	-	-	-	-	13.55-14
FINANČNO RAČU- NOVODSKI SEKTOR	6-14	-	-	10.15-10.45	-	-	-	-	-	13.55-14
PLANSKI SEKTOR	6-14	-	-	10.15-10.45	-	-	-	-	-	13.55-14

Tudi SDK o bolniški

Odsotnost z dela zaradi bolniške je v naši delovni organizaciji dobila take razsežnosti, da se upravičeno postavlja vprašanje socialne varnosti zaposlenih, kajti vse bolj so zaradi tega prisotne motnje v delovnem procesu, v nekaterih primerih pa ga je že skoraj nemogoče organizirati.

Tudi vsi dosedanja ukrepi so se izkazali kot neučinkoviti, zato bomo vzroke takega stanja morali iskati širše in še bolj poglobljeno.

Konec septembra je tovrstno problematiko uvrstila na dnevni red tudi Samoupravna delavska kontrola delovne organizacije. Na to sejo so bili povab-

ljeni tudi nekateri zdravstveni delavci oz. zdravniki, iz ambulanc, v katerih se zdravijo delavci iz naše DO. V razpravi so osvetlili problematiko predstavnikov naše DO, kot tudi zdravstveni delavci. Zvedeli smo, da si tudi delavci zdravstva prizadevajo prispevati svoj delež k reševanju problematike bolniške, zato že pripravljajo ustrezne analize. So pa v tem letu imeli precej kadrovske težave, kar je otežkočalo njihovo delo. V Hrastniku izstopamo tudi po tem, da veliko število zavarovancev išče zdravniško pomoč — statistično vsak odrasel zavarovanec 6,22 krat na leto, medtem ko je ta številka drugod precej manjša.

En tak razgovor seveda ne more prinese rešitve, je pa bil priložnost za nadaljnje tesnejše obojestransko sodelovanje.

Mili Kobal

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj, se vam dragi sodelavci, iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost, prav tako iskrena hvala za darila, ki ste mi jih poklonili in mi bodo vedno drag spomin na vas in na čas, ki smo ga preživeli skupaj ob trdem steklarskem delu.

Torej še enkrat iskrena hvala vsem na izmeni »Haberl« z željo na še nadaljnje uspehe kolektiva. Vsakemu od vas pa mnogo sreče v osebnem življenju.

Hvala delovni tovariši!

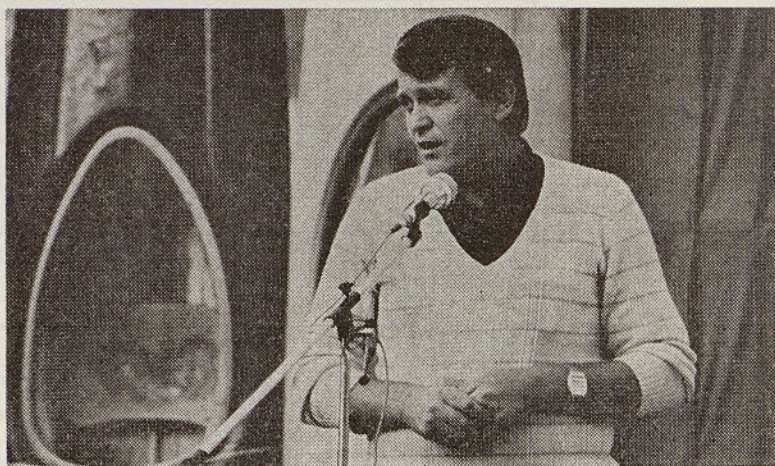
Edmond Gec

**POD POKROVITELJSTVOM
NAŠE DELOVNE
ORGANIZACIJE**

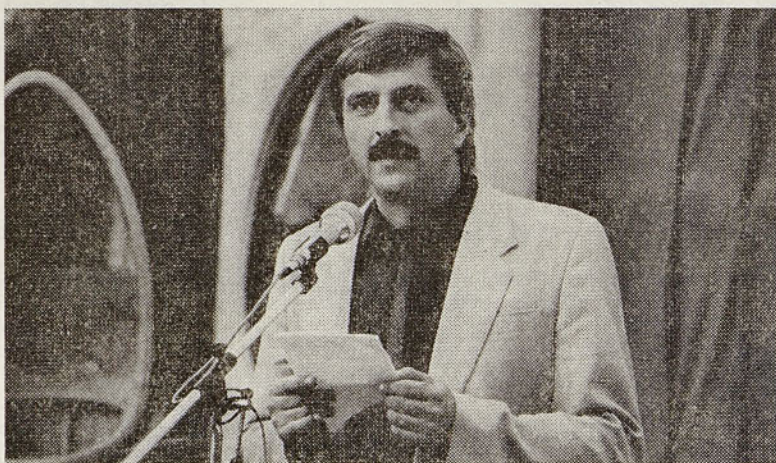
Državno člansko prvenstvo

Otvoritev državnega prvenstva pred prostori Brodarskega društva Hrastnik.

Silvo Šikovec, predsednik delavskega sveta DO Steklarna-Sijaj je v imenu pokrovitelja otvoril letošnje državno prvenstvo.

Adi Zaletel, predsednik organizacijskega komiteja letošnjega državnega prvenstva med slavnostnim govorom.

Peter Kavzer — med vožnjo.

Danilo Stradar — 10. mesto v slalomu.

Podelitev kolajn najboljšim kajakašem v slalomu: 1. Skok — Rašica Ljubljana, 2. Čizman — V. P. Kranj, 3. Peter Kavzer — brodarsko društvo Hrastnik.

Del naše ekipe: (od leve proti desni) Gorazd Medved, Sašo Halzer, Franc Seničar, Danilo Stradar, Robert Halzer in Dare Detič med otvoritvijo državnega prvenstva.

Oto Žlindra prejema priznanje kot prvi predsednik Brodarskega društva Hrastnik

v kajaku in kanuju na divjih vodah

Priznanje ob 35-letnici — rekordno število nastopajočih — priznanje našim fantom — nepotrebni zapleti — odlična organizacija

To so seštete misli ob tridnevnem državnem članskem prvenstvu v kajaku in kanuju na divjih vodah, ki ga je sredi septembra na brzicah Save pripravilo Brodarsko društvo Hrastnik.

Brskajoč po spominih velikih prireditelj v naši občini, podobne, ne samo športne manifestacije nismo zasledili. Prvo državno prvenstvo sploh v naši občini je imelo tudi prvega in najboljši primerne organizatorja: Brodarsko društvo Hrastnik, ki je v skoraj 36-letnem obstoju globoko zarezalo svoje ime v razvoj te atraktivne športne panoge. Organizacija, dodeljena društvu ob njegovi 35-letnici, je bila za prizadevne člane priznanje in vzpodbuda več, da na poti, začrtani pred skoraj šestindesetimi leti, vztrajajo še bolj dosledno kot kdajkoli doslej.

Več kot 150 nastopajočih iz devetnajstih klubov iz vse Jugoslavije je, to lahko z gotovostjo trdimo, naletela v Hrastniku na tako dobro pripravljeno tekmovalno, kakršnega si tudi najzahtevnejši tekmovalci le težko predstavljajo. Ne gre za lastno hvalo. Gre za dejstvo, za besede številnih udeležencev, izrečenih skoraj na vsakem koraku.

Obe disciplini: spust in slalom sta bili skrbno pripravljena. Progi zahtevni, za spust morda malce predolga. Slalomska proga v Prusniku ni dajala samo lep videz na oko, ampak je znova dokazala, da so ji kos le najboljši.

Edino kar je morda vplivalo na še boljše skupno oceno je bilo vreme. Po zelo lepi soboti, ko so bili vremenski pogoji idealni, je nedeljski slalom v Prusniku spremljalo pravo aprilsko vreme, ki ni bilo pogodu ne tekmovalcem in še manj številnim gledalcem, ki so si prišli ogledat neustrašne tekmovalce rečnih brzic.

Rezultati so znani. Tistim, ki so morda od naših fantov pričakovali več, naj povemo, da smo z njihovimi dosežki se kako lahko zadovoljni. Nastop pred domačim občinstvom je vedno zahteven in pomeni slehernemu športniku dodatno obremenitev, kateri so le redkokdaj kos. Eno drugo in dve tretji mesti so dosežki, na katere bi bili ponosni tudi klubi z mnogo boljšimi delovnimi in organizacijskimi pogoji. Naši fantje pa so, vsi do zadnjega, neposredno sodelovali v pripravah na prvenstvo, nemalokrat tudi na škodo lastnih priprav. Zato so nastopili, realno gledano, slabše pripravljeni kot če bi bilo prvenstvo kje drugje. Ponavljamo: ne gre za opravičilo. To sploh ni potrebno. Gre preprosto za dejstvo, da se drugače niti ni dalo in da smo se tega zavedali že takrat, ko smo organizacijo sprejeli.

Čeprav ne radi, pa vendarle ne moremo mimo dveh stvari, na katere žal kot organizatorji nismo imeli vpliva, prav tako pa se jim nismo mogli izogniti. Prvo je dejstvo, da smo bili vsekozi prepuščeni sami sebi. Ni hče iz Kajakaške zveze Jugosla-

vije in Brodarske zveze Slovenije nas ni vprašal, kako potekajo priprave, ali potrebujemo pomoč, nasvet. To, da bi nas kdo obiskal še pomislili nismo. Ne gre za rahločutnost. Nasprotno. Gre za odnos najodgovornejših, katerega si težko razlagamo, kaj šele, da bi ga razumeli.

Če poznamo ta odnos, potem bomo najbrž lažje razumeli tudi nepotreben zapletljaj na slalomske tekme. Za kaj pravzaprav gre?

Preprosto, ostali smo osupli, ko smo zvedeli, da pod štartno številko 59 ne nastopa tekmovallec, kot je bilo v štartni listi zapisano. Sumljivo je bilo le v toliko, da se je ta športna številka vezana na priimek malo znane tekmovalca uvrstila kar na tretje mesto. Ko smo zadevo »odkrili« (podoben primer je bil tudi v C-2) in pričakovali, da bo tekmovalna žirija sprejela edino razumen sklep — diskvalifikacijo, smo bili ne malo presenečeni nad povsem nerazumljivim stališčem žirije. Gre za odločitev, da se tekmovalci uvrstijo pod oznako »izven konkurence« za kar so bili celo nagrajeni z medaljami. Skratka precedens, kakršnega na takšni ravni ne pomnimo. Če dodamo, da so za takšno odločitev (nerazumljivo politiko) vedeli trije — štirje najodgovornejši funkcionarji znotraj osrednje slovenske strokovne zveze, in da takšna »skrivalnica« ni bila prva (žal kot kaže tudi ne zadnja), potem nam odnos pred prvenstvom nikakor ne more biti (ne)razumljiv.

Žal in morda tudi k sreči, sta ti dve stvari edini, ki sta vrgli temno senco na letošnje prvenstvo.

O PRVENSTVU SO POVEDALI...

Rade Kovačević — zvezni sekretor: Zadnji uspehi so zgovoren dokaz, da smo ujeli priključek s svetovnim vrhom. Žal delamo načrtno le v Sloveniji in Hrvaški, drugod pa še močno zastajajo. Kavzer sodi v najožji krog kandidatov za državno reprezentanco. Prvenstvo, kakršnega ste pripravili v Hrastniku, je velika stvar za nadaljnji razvoj kajakaštva na divjih vodah. Čestitam!

Dubravko Matakovič — Rade Končar Zagreb: Zmage v C-2 skupaj z Ivanovičem sem seveda vesel, čeprav moram priznati, konkurenca ni bila ravno huda. Pripravljava se za naslednjo sezono, kjer nama je cilj med prvih deset na SP. Organizacija — tudi zunaj bi vam zavidali. Odlično, brez pripomb.

Srečko Masle — naš najboljši kanuist: Kaj naj rečem? Ko smo zvedeli, da bo prvenstvo v Hrastniku smo bili malo skeptični. Sedaj pa vidimo, da sploh nismo vedeli, da se da domače prven-

stvo tako dobro pripraviti in izpeljati. Presenečen sem.

Franc Barič — mlajši: Skušal sem pomagati v ekipni vožnji spusta, pa mi ni šlo ravno najbolje, tako da sem bil celo »zavirač«. Zdi se mi, da ima Dane Detič vse možnosti, da se razvije v resnično odličnega kajakaša.

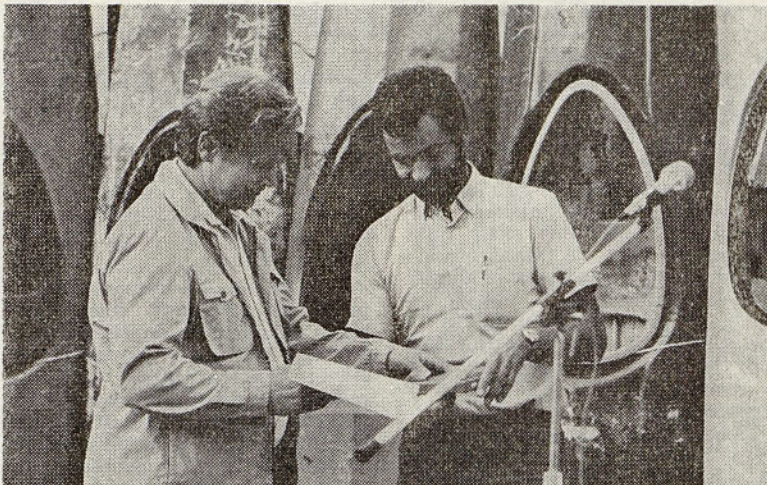
Janez Skok — zmagovallec v slalomu K-1: Proga zahtevna, vendar tehnično odlično postavljena. Voda nekoliko »pretežka«.

Najbolj sem se bal Perota (Kavzerja o. p.). Čestitam sodnikom za pošteno sojenje. Organizacija — ko bi le bilo še drugje tako! Res enkratna!

Metka Denša — najboljša kajakašica: Kaj naj rečem? Nas deklet še vedno premalo, tako da niti ne morem oceniti svojo pravo vrednost. Ampak sploh ni tako »strašno«! Zato se mi zdi čudno, da se več deklet ne odloči in pristopi v naše vrste. Prvenstvo ste pripravili zares izvrstno.

Franc Seničar-Cic na slalomske progi. Odlično 8. mesto v slalomu.

Adolf Barič, predsednik upravnega odbora Brodarskega društva Hrastnik prejema Kidričevo priznanje Zveze organizacij ljudske tehnike Jugoslavije.

Slavko Gornik v imenu ZTKO poklanja spominsko darilo.

Besedilo: Jože Premec
Slike: B. Klančar

Kaj pa je tebe treba bilo?

Da delavci naše delovne organizacije stanujejo v samskih domovih, je že stara praksa. Moškim so se v zadnjih nekaj letih pridružile še ženske in s preureditvijo bivše ambulante smo lahko črtali s spiska stanovanjskih problemov več kot 20 imen. Morda pa se vse premalokrat zavedamo, da se ob takih rešitvah veselimo le začasno, da torej problem le odložimo za nekaj časa.

V samskem domu stanujejo delavke, ki si stanovanjskega vprašanja niso mogle drugače rešiti. Razmere v teh prostorih so dosti bolj urejene in bivanje prijetnejše, kot ga poznamo iz prejšnje lokacije samskega doma na južnem delu tovarne. Povsem normalna in razumljiva pa je kot nadaljevanje tega želja vsakega izmed nas, da si ustvari družino, da zaživi svoje življenje, pa čeprav le v eni, vendar lastni sobici.

Ko smo nekoč, pred leti na enem izmed delavskih svetov razpravljali o problematiki delavcev v samskih domovih, je bilo to bolj potisnjeno ob stran, saj je razprava izzvenela s čes: »Tudi mi smo takrat in takrat dolgo živeli v slabih razmerah. Tudi mi smo si morali urediti razmere sami.« In podobno.

Današnji položaj za prenekaterega stanovalca samskega doma ostaja težak. Tu živijo mladi, ki so se poročili, pa živi on v enem samskem domu, ona v drugem. Ne glede na take razmere, je normalno in razumljivo, da želiš imeti otroke, saj jih ne boš imel star, ne moreš čakati v nedogled, če jih nimaš, pa tarnaš o stanovanjskem problemu, pa kar hitro slišiš tudi: »Ti pa počakaj, ko nimaš otrok.«

Tako je med stanovalkami samskega doma tudi nekaj delavk, ki pričakujejo naraščaj in pred njimi je veliko vprašanje, kaj in kako ter predvsem kam z drobnostno štručko, ko pridejo iz bolnice.

Staršev in nikogar nimajo v Hrastniku, ki bi jih vzeli k sebi in jih rešili stiske vsaj za nekaj časa, saj so to večinoma delavke, ki so prišle v našo dolino za kruhom iz drugih republik.

Največkrat tudi domov k staršem ne morejo.

Morda jih celo nimajo več in je na rojstnem domu brat ali sestra s svojo družino in prostorsko stisko, ali pa je doma še številna družina in cel splet ostalih okoliščin, v katerih se ne moreš kar naenkrat narisati z dojenčkom. Nenazadnje nobeni od sedanjih ali bodočih mamic tudi ne more biti vseeno, če bo morala generalno zamenjati okolje in oditi v drugi kraj takrat, ko stalen stik s patronažno in zdravstveno službo, ki te je vse do sedaj spremljala in ti pomagala, najbolj potrebuje.

Pravzaprav pa v tem variantnem razmišljanju za vse dosedaj res ni bilo drugega izhoda, kot da res odidejo domov — v takšne ali drugačne razmere in s trhljem upanjem, da se bo v tem času kaj rešilo v zvezi s stanovanjem. In če se ne?

Tudi tu je potem največkrat le en, težak odgovor: otroka, do-

jenčka pri sedmih mesecih pustiti v drugih rokah, pa čeprav so to tvoji starši, delavka pa se vrne na delo, ko se ji porodniški dopust konča. Njena punčka ali fantek tako raste, se postavlja na noge in prvič zakoraka v svet stotine kilometrov daleč, njegova mama pa lahko razmišlja, kolikokrat na leto ga bo sploh videla.

Res je, praksa je tudi drugačna: da tudi delavke z urejenimi stanovanjskimi razmerami iz ne vem kakšnih razlogov puščajo otroke že od malega v drugem kraju pri svojih starših in jih jemljejo k sebi le na počitnice. Prav zaradi takih, vendar posameznih primerov, ljudje svoje mnenje radi posplošujejo na vse, če je kje govora o teh problemih.

Prenekateri družina se danes težko prebija iz meseca v mesec že z dvema plačama, torej je odveč pričakovati za razumljivo, da bo mlada mamica po porodniškem dopustu lahko kar ostala doma, zato da bi bila pri svojem otroku. Samo to, samo po sebi res ne pomaga dosti, saj je treba tudi živeti.

Tako je rezultat te problematike dejansko tako, da potem te delavke prekinejo delovno razmerje in odidejo, saj drugače ne bi mogle živeti: moč v enem samskem domu, ona v drugem, otrok na čisto tretjem mestu. Tudi v tem ni računic. Prenekaterikrat smo na račun izgubili dobro, pridno delavko, z nekajletno delovno prakso.

Kam v tem začaranem krogu uvrstiti grožnje, da bo delavka otroka iz bolnice prinesla v samski dom in pika? Kako ob vsem tem glede na današnje razmere tudi pomagati?

Res imamo socialno službo, a ta nima stanovanj. Besede tolažbe in obljube, da se bo morda kaj našlo, ne morejo zadoštevati, čas pa hitro teče. Preselitve v nova stanovanja ne bo, ne letos in tudi celo drugo leto tja od konca ne. Tudi ko bodo, si od tega ne kaže obetati preveč, saj pridobimo, če bo po sreči, le 4 nova stanovanja in ni še rečeno, da se bodo v ta preselili vsi taki delavci, ki sedaj prebivajo v starem stanovanju.

Kakšna je sploh lahko rešitev? Ti in vsi delavci, ki so v takšnih ali podobnih razmerah, terjajo rešitev, to je stanovanje. Čeprav večina ne verjame, je res, da 2.000-članski kolektiv nima prostih stanovanj, niti posameznih sob in sobic. Če izpustimo vse ostale, potem drži tudi to, da takšen položaj potiska vse tiste, ki danes nimajo nič, razen postelje v samskem domu, v brezizhoden položaj. Brez upov za lepšo bližnjo bodočnost so, brez možnosti, da bi lahko za težko privarčevani denar kaj kupili, ker nimajo kam spraviti.

Dolgo vrsto let smo ogromno truda in naporov vložili tudi v to, da delimo stanovanja končno po prednostni listi, po celi vrsti kriterijev, ki smo jih razmejili s točkami. Torej iz tega sledi, da ni edini kriterij samski dom, kar pomeni, da torej tisti v samskem domu niso vedno tu-

di prvi in avtomatično prvi, kar spet nihče neče razumeti. Tisti, ki delajo na področju reševanja stanovanjskih vprašanj, vedo povedati, da se »grehi« pri razdelitvah stanovanj obujajo za 10, 20 let nazaj, to, da pa se danes upošteva število zbranih točk in mesto na prednostni listi pa tisti, ki niso prvi, nočejo nikoli vedeti.

Trapasto je ljudi tolažiti, saj se bo našla rešitev, če to ni res. Vsi se tudi brez uspeha vračajo z iskanja privatnih stanovanj. Naši delavci se kot prosilci javljajo tudi pri samoupravni stanovanjski skupnosti (za stara biva občinska stanovanja), kjer, razumljivo, lahko slišijo tudi: saj ste v rednem delovnem razmerju v Steklarni.

Sejem bil je živ

Ne, nismo prodajali volov, kot v nadaljevanju pesmi pravi Anton Aškerc. Prodajali smo rabljena otroška oblačila. Ideja je bila rojena na enem od sestankov IO DPM naše KS, ko smo, povečini same mame, v razgovoru potarnale, kako draga je otroška konfekcija (res je lepa, žep pa največkrat preplitev za nakup) pa čevlji, otrok pa brez tega res ne more biti. Omare imajo sicer polne, le vse je prekratko, preozko ali preprosto premajhno, da že res ne vemo, kaj bi otroku še lahko oblekli. Z jasno sva to malce predebatirali, takoj navdušili še Milico in vsa stvar je ob pomoči nekaterih odgovornih delavcev in KS, ki nam je odstopila svoje prostore, zaživela.

Pri oblikovanju, po našem zelo učinkovitih plakatov, nam je prisločila na pomoč tov. Vanda. Menimo, da je bila obveščenost dobra, da pa je ljudem še vedno malce nerodno, kljub temu, da nam je večini stabilizacija pas zategnila že do predzadnje, nekaterim celo do zadnje luknje. 37 mamic pa se je le ujunačilo, kar dobro so nas zeložile z oblačili in obutvijo za naše nadebudneže od 0 do 16 let. Cene, ki smo jih v dogovoru z lastniki določili, so bile v primerjavi s tistimi v trgovinah smešno nizke, kljub temu pa je bila vrednost vseh zbranih oblačil in obutve 257.550 din, količinsko pa za dvakrat dobro naloženo Jasno stoenko.

Vsa oblačila smo najprej šifrirali, (kasneje ni nihče vedel, od koga je bilo oblačilo, ki ga je kupil) opremile s cenami, napisanimi na raznobarnih jesenskih listih in jih razvrstile v prodajnem prostoru. Ob sedmih zvečer smo bile sicer utrujene, končno pa je bil prostor tak kot prava trgovina — oblačila na obešalnikih, ki smo jih razobešile po verigah, prostor aranžiran, me tri pa zadovoljne s svojim delom.

V ne prav prijetnem vremenu je naslednji dan Milica po in ob cesti namestila še smerokaze za našo nevsakdanjo trgovino. Potem se je pa začelo zares. Navala, kot na kakšni razprodaji res ni bilo, prvi kupci so bili celo malce sramežljivi. Led so prebile naše izvrstne priložnostne prodajalke, ki so znale ponuditi razstavljena oblačila, ki resnično niso imela druge napake, kot to, da jih je nekdo že nosil, kot je poudarila Milica.

Začaran krog torej, brez rešitev? Ne glede na vse to pa na koncu vendarle vprašanje: ali res ni nikogar, ki bi bil pripravljen oddati v podnajem kakšno sobico ali tudi manjše stanovanje in bi s tem pomagal v takih, da ne rečemo brezupnih primerih.

Res je, da se ljudje bojimo marsičesa, včasih tudi na osnovi praznih predsodkov ali vtisov, ki so jih v nas ustvarili drugi. Smo res tako brezbrizni do tako težkih usod?

Vsakogar, ki pozna kakšne možnosti oddaje prostorov v podnajem ali bi to storil sam, prosimo, da informacijo posreduje socialni službi DO (telefon 59). V imenu mnogih — vnaprej hvala!
Socialna delavka

Še me smo bile zadovoljne in vesele, ko smo ugotovile, da lahko 2-letnika oblečemo in obujemo od glave do pete za 2.400 din. Čevlji 500, puli 200, jopa 300, plašč 1.000, kapa 100 din. Za ta denar bi mu mamica lahko v trgovini kupila hlače (2.100 din), za čevlje bi morala pa zraven že kaj primakniti.

Oblekli smo celo nekaj najstnic, ki so sicer že kar izbirčni kupci, tokrat pa so izgledale kar zadovoljne. Mislim, da se niti mame niso jezile, saj ni bilo treba globoko seči v žep.

Kupci so odhajali zadovoljnih obrazov (le štirje, morda pet brez paketa pod roko), kar je bila za nas največja nagrada in obenem potrdilo, da je bila odločitev pravilna.

V soboto so nam malo namigovali, da bi bilo dobro sejem podaljšati še za en dan, češ, da se bo v tem času še malo razvedelo, kaj vse in po čem se da kupiti pri nas. Pa naj bo, smo se odločile. Pa še v sredo! Zaželela sem si, da bi imele tudi me tri tako namazane jezike in takšne možnosti, kot simpatične čevke od Made in Italy, radia Koper. V tem primeru, bi bila zaloga v naši prodajalni verjetno premajhna. Čeprav ni bilo tako, se je vseeno izplačalo. Prodanih je bilo 125 kosov blaga (36,5 % vseh zbranih) ali vrednostno za 80.300 din (dobrih 31 odstotkov, pri tem pa velja poudariti, da je bila povprečna cena prodanega blaga 642 din, največ pa je bilo prodanih izdelkov po 200 in 300 dinarjev.

Organizatorji smo zadovoljni, prepričani smo, da tudi kupci in vsaj večina prodajalcev. Denar za prodano blago smo že izročili kupcem, vrnili pa smo tudi neprodana oblačila. Med temi je bilo največ zimskih plaščev. Očitno se otroci res boljše počutijo v vetrovkah in bundah, zraven pa radi oblečejo hlače, saj bi teh lahko prodali dosti več, če bi jih imeli.

Mogoče bo komu, ki bo tole prebral, malce žal, da nas ni obiskal in zaradi tega zamudil izjemno priložnost. Naj ga potolažim, mogoče bo pa na 2. sejmu prihodnje leto še boljše, še ugodnejše, saj se bomo lahko opirali na letošnje izkušnje, zato takrat nikar ne spreglejte naših plakatov, sramežljivost pa lepo pustite doma.

Joži

Nekaj je narobe! Kje je vzrok?

Za uvod v gledališko in kulturno sezono smo se na Kulturni skupnosti in Zvezi kulturnih organizacij odločili ponuditi Hrastničanom nadvse zanimivo in aktualno odrsko delo Dušana Kovačevića »Balkanski špijon« v

izvedbi zagrebškega Teatra u gostima. Naši nameni so bili najboljši: želeli smo si, da bi si prebivalci našega kraja lahko ogledali predstavo, ki jo trenutno uprizarjajo v najmanj dvajsetih gledaliških hišah v Jugosla-

Za varno pot nas vseh

Ni pomembno ime deklice, pomembnejša je pozornost starejše ženske, ki je izstopila iz avtobusa in pohitela za triletno deklico. Zakaj? To naivno in nepazljivo dekletce, s pisano obleko in v čepke spetimi črnimi lasmi, je hotelo z drobnimi koraki prečkati glavno cesto v trenutku, ko je nasproti pridrvel voznik osebnega avtomobila. Bile so šteje sekunde in v hipu preprečena nesreča. Punčka se je ustrašila trdega prijema roke, zaihtela, vendar se niti zavedala ni, da bi bila lahko na poti v vrtec žrtev prometne nesreče.

V prometu spoštujte pravico drugih, pri uveljavljanju svojih pravic pa bodite previdni in preudarni!

O takšnih in podobnih pripetljivostih vse premalo razmišljamo. Otroci res niso krivi, če so nepazljivi in premalo oprezní. Najprej bi morali mi — starejši, predvsem pa starši, svojemu otroku pokazati pravilno pot v vrtec ali šolo. Tako pa smo sami pogostokrat neprevidni, pozabljamo, da imamo ob sebi otroka in prečkamo cesto prav na nepreglednem kraju ali skočimo na drugo stran pločnika tam, kjer je znak za prepoved. Otroci to vidijo in nas posnemajo. Prvi vzgojitelj in učitelj svojemu otroku so starši. Od njih sprejema dobre in slabe lastnosti. Prvi šolski dan je že za nami. Povečana prometna varnost miličnikov, pionirjev-prometnikov in vzgojiteljic tudi. Toda varna pot otrok v vrtec ali šolo, bi morala biti redna skrb nas vseh.

Ko so člani Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščini občine Hrastnik, na avgustovski seji pregledovali delo in sprejeli načrt za jesen in zimo, se je odprla široka in kritična razprava.

Naše ceste še zdaleč niso varne za vožnjo. Slabo vzdrževane ceste, nepregledni ovinki in hitrosti, ki pogostokrat botruje prometnim nezgodam, vsi ti problemi kažejo ne najboljše sliko. Čeprav se iz leta v leto število prometnih nesreč zmanjšuje, s stanjem ne smemo biti zadovoljni. Že nekaj let se v občini pogovarjamo o prestavitvi avtobusne postaje na Cesti 1. maja 69. Vendar dlje od predlogov, še nismo prišli. Res pa je tudi, da bi bila prestavitev avtobusne postaje vezana na večja finančna sredstva. Tudi prometni znaki so na nekaterih mestih neopazni, polomljeni ali celo odvrženi. Člani sveta za pre-

ventivo in vzgojo v cestnem prometu so menili, da kljub številnim pomanjkljivostim in težavam, ki so povezane tudi z gospodarsko stabilizacijo, njihovo delo ne ostaja v senci. Resda imenovane komisije v sklopu sveta za preventivo ne delujejo, da so njihove naloge formalno zapisane le na papirju, imajo več uspeha ustanovljeni prometni krožki na obeh osnovnih šolah. Čeprav mentorji pravijo, da manjka denarja za nakup novih uniform za pionirje-prometnike, za kasetne filme o varnosti v prometu, za novo opremo v kabinetih, so na šolah že usposobili lepo število pionirjev in jim dali tudi kolesarski izpit. Delo mentorjev sloni predvsem na njihovi lastni volji, po svojih zamislih dajejo prometnim krožkom novo vsebino in obliko. Toda šolski prometni krožki bi morali biti križišče, kjer bi se našli ob rdeči luči: pionirji, učitelji in odgovorni za varnost v prometu (člani AMD, miličniki, šoferji).

Bližajoča se jesen bo popestrila tudi delo Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Poleg stalnih nalog bodo člani organizirali več anonimnih testiranj za poklicne šoferje, zdravstvena predavanja in začeli z akcijo uporabljanja varnostnega pasu pri vožnji. V oktobru v tednu otroka bodo na šolah pripravili zanimiva predavanja in zavrteli nekaj filmov. Poskušali bodo tudi s predavanji varne uporabe kmetijske mehanizacije, saj so včasih tudi šoferji, s svojo zaletavostjo žrtve nesreč s traktorji. Tudi opremljanju traktorjev z varnostno kabino ali varnostnim lokom bo svet namenil več pozornosti.

V prometu se položaji spreminjajo z bliskovito naglico. Vesten voznik zato neprestano spremlja vožnjo nasproti prihajajočih vozil, je pozoren na okolico cestnega pasu, po katerem vozi, ter je vedno pripravljen hitro in prav ukrepati.

Sicer bi bilo najlepše, če bi doslej izvedene in načrtovane akcije: »Brezhibno vozilo — je varno vozilo«, »Zmanjšaj hitrost — povečaj varnost« in »Uporabljaljaj varnostni pas« dosegle svoj namen in med vozniki bile prisotne vsak dan, ko sedijo za volan. Potem bi morda Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu podelil v hrastniški dolini tudi veliko priznanje »VZORNI VOZNIK«. Doslej ga iz takšnih ali drugačnih razlogov, žal še ni prejel noben šofer v občini.

Vojka Povše

viji in tako potrjujejo njeno kvaliteto privlačnost. Želeli smo si, da bi videli dramsko uprizorjen tekst, ki je obenem tudi scenarij za film »Balkanski špijon«, ki je na letošnjem festivalu domačega igranega filma v Pulju prejel zlato areno kot najboljši jugoslovanski film! Želeli smo ljubiteljem gledališča omogočiti srečanje s tako znanimi igralci, kot so Fabijan Šovagović, Ana Karić, Relja Bašić.

S plakati smo Hrastničane spremljali na njihovih poteh po mestu, v delovnih organizacijah, radio jih je obveščal o predstavi in veliko prisrčnih osebnih vabil smo poslali tistim, za katere smo upali, da pridejo — očitno je, da smo izbrali napačne naslove!

V petek zvečer nas je le sto sledilo dogajanju na odru. Veliko premalo — ne le za dvorano, ki sprejme tristo obiskovalcev, ampak za naš kraj in naš trud.

V gledališkem listu smo še posebej poudarili, da je predstava zelo prijetna priložnost za delavce iz drugih republik, ki lahko prisluhnejo predstavi v svojem jeziku. Je bil jezik ovira za obisk gledališča ostalim občanom?

Cena vstopnic je bila simbolična — samo 100 din je veljala in prepričana sem, da cena ni bila ovira za obisk.

Ob rob nesreči na Dolu

Naš delavec je bil, mlad, življenje pred njim. Komaj je končal šolo, družbeno odveznost — vojsko. Bil je veseljak, priden, olikan, mladostno razigran. Vse del se je na motorno kolo — prej nešteto krat. Hitrost, ta očarajoča, za mlade nevarna past. Hitro, vedno hitreje. Od začetka s strahom: šlo je — prvič. Saj gre. Potem drugič — gre. Še hitreje. Kako lepo je voziti hitro, zapeljivo postane in to preide v navado, v kri. Refleksi se izostrijo, samozavest raste. Saj se nima kaj zgoditi, saj znam. Nihče ne ugovarja ali premalo, na cesti je največkrat prosta pot, nevarnosti se spretno izogne. In na enkrat se zgodi. Nenavadna situacija na cesti — strahoten pok... Nesrečnik leži na cesti. Nezavesten, kri se ledi v žilah. Hudo je vsem. Nekateri skušajo pomagati, tudi pomagajo, drugi pa s svojimi komentarji odkrivajo svoj značaj, svojo kulturo, lažno humanost, zlobo. Težko je bilo poslušati besede, »zdaj ima svoje«, »sami divjaki«, »ja, to je mladina«, »končno bo mir«. Padle so celo besede »prav je tako«. Ali je res tako? Ali se je tisti v tem strahotno hudem trenutku zavedal svojih besed? Verjetno ne. Na žalost je bilo več takšnih, na srečo ne v večini. Fant je umrl. Zdaj se postavlja vprašanje krivde. Ali je res vsega kriv samo nesrečni fant? Ali se ni dalo to preprečiti? Mladi so pač takšni, potrební so vodenja, podučiti jih je treba, končno tudi s kaznijo, če drugače ne gre. Na Dolu skoraj ne vidimo miličnika v službi čez dan. Zelo redko, le pozno

Kulturnim animatorjem v delovnih organizacijah pa smo še posebej naročili in jih zaprosili, naj obveščajo sodelavce na vse možne načine.

Resnica pa je pravzaprav tale: ko bi se bili predstave udeležili le člani kulturnih društev, vodje in mentorji kulturnih skupin, pedagogi, vzgojitelji, člani odborov in komisij za kulturo, pa še kdo od tistih, ki bi jih pravzaprav MORALI srečevati na kulturnih prireditvah, bi bila naša dvorana dvakrat razprodana!

Stara je ugotovitev, da kulturo ne pogojujeta niti čas niti prostor. Da za kulturo naenkrat ni zanimanja z izgovorom, da ni časa, je znak, da bo tudi s človeško etiko kmalu nekaj narobe. Mar tudi zanjo ne bomo imeli časa?

Tisti, ki smo si predstavo ogledali, smo bili zadovoljni: fantje iz dijaškega doma, ki jih je na predstavo pospremil vzgojitelj, in za katere je bil obisk gledališča nagrada za pridnost, obiskovalci z Dola, ki so morali še dobre četrte ure čakati na avtobus... Tudi igralci so bili veseli našega dolgega aplavza, ki je izzvenel tudi kot opravičilo za prazno dvorano — čeprav bi moralo biti sram samo tiste, ki jih v petek v dvorani NI bilo!

Tajnica ZKO Hrastnik
Sonja Juvan, dipl. lit. komp.

zvečer v kontroli prometa, a to le za kratek čas. Krajevna skupnost Dol je večje naselje in vsaj občasno bi se v njem službena cesa morala čez dan pojavljati, patrolirati in z primernim opozorilom, mandatno kaznijo ali končno z odvzemom vozniškega dovoljenja preprečiti hitrostne dirke, ali prehitro vožnjo skozi naselje. Saj vemo, da je nepopularno, a vendar boljše kot to, kot tisto kar se nam je zgodilo sredi avgusta.

Tu so še starši in njihov vpliv. Kljub stalnemu prigovarjanju dostikrat ne morejo kaj prida vplivati, saj so njihovi otroci večinoma že odrasli fantje. Tudi tisti, ki so se z zlobnimi pripombami izživljali na mestu nesreče, ali po njej, niso bili v mladosti prav nič boljši, le takratno življenje, možnosti in tehnika so bili drugačni, pa tudi usoda jim je bila bolj naklonjena.

Neokusne izjave so zelo prizadele občane, kajti ob cesti ni ležal pokvarjenec, kriminallec ali baraba, ampak pošten, priden in marljiv fant, ki nikomur ni nič žalega storil. Čemu potem izrečene besede? V prihodnje naj dobro premislijo vsi, da so tudi sami udeleženci prometa. A kadar se zgodi nesreča, je treba pomagati in le pomagati ali pa se odstraniti, pomoč pa prepustiti tistim, ki to znajo. Še bolj važno je posvetiti se preventivnemu delu, in tako preprečevati tovrstne nesreče. To naj bo naša prvenstvena naloga: staršev, službe varnosti, mladinske organizacije in ostalih.

R.

PRAVNIK ODGOVARJA

Zajamčeni osebni dohodek in jubilejne nagrade

V zvezi s pravno opredelitvijo zajamčenega osebnega dohodka so se pojavila naslednja vprašanja:

1. VPRAŠANJE

Ali formalno ni mogoče govoriti o »najnižjem osebnem dohodku«, odkar je prenehal veljati zakon o najmanjšem osebnem dohodku (Ur. list SRS, št. 17/77, 27/74), čeprav je pojem »najnižji osebni dohodek« še vedno prisoten v branznih sporazumih o delitvi osebnih dohodkov?

ODGOVOR

Pojem »najnižji osebni dohodek« je bil uporabljen v tekstu zakona o najmanjšem osebnem dohodku (Ur. list SRS, št. 17/73, 27/74). Za omenjeni predpis je značilno, da je kot najmanjši osebni dohodek določil znesek izračuna v razmerju do povprečnega zneska osebnih dohodkov vseh delavcev v republiki v preteklem letu. Sredstva za ta namen so bila subsidiarno zagotovljena v skladih skupnih rezerv občin in republike (6. člen). Najnižji osebni dohodek delavcev v OZD s področja družbenih dejavnosti se je solidarno izplačeval iz skladov, iz katerih so se financirale te dejavnosti, če ta sredstva niso zadoščala, pa tudi iz občinskih oziroma republiških skladov skupnih rezerv. Sredstva so lahko bila odobrena v obliki kredita, lahko pa tudi brez obveznosti povračila (9. člen).

Nova ustavna ureditev iz leta 1974 je kot temeljno pravico delavca v združenem delu opredelila njegovo neodtujljivo pravico dela z družbenimi sredstvi, katere element je tudi vzajemnost vseh delavcev v združenem delu pri odločanju o svojem delu in o pogojih in rezultatih svojega dela. Ta element vzajemnosti je poudarjen v ureditvi 24. člena Ustave SRS (Ur. list SRS, št. 7/74), ki določa, da je vsakemu delavcu v združenem delu zajamčen osebni dohodek in druge pravice najmanj v višini oziroma v obsegu, ki mu zagotavlja materialno in socialno varnost. Njihova višina in način uresničevanja se določi s samoupravnim sporazumom, družbenim dogovorom in zakonom glede na splošno stopnjo celotnega družbenega dela in splošnih razmer okolja, v katerem delavec dela in živi. Ureditev zajamčenega osebnega dohodka v zakonu o združenem delu prevzema že omenjeno ustavno opredelitev, obenem pa konkretno določa, da višina zajamčenega osebnega dohodka določijo delavci temeljne organizacije s samoupravnim splošnim aktom v skladu s drugimi samoupravnimi splošnimi akti in zakonom (131. člen ZZD). Poudarjeno je, da lahko delavci določijo zajamčeni osebni dohodek v višjem znesku, kot je določen z zakonom. Za tako določen zajamčeni osebni dohodek je dopustno uporabljati tudi sredstva rezerv temeljne organizacije (132. člen ZZD). Zakon o delovnih razmerjih (Ur. list SRS, št. 24/77, 30/78) je v 111. in 112. členu prevzel že opisano uredi-

tev, s tem da je pooblastil skupščine občin, da določijo višino zajamčenega osebnega dohodka, za kritje katerega se lahko uporabljajo sredstva skupnega rezervnega sklada, oblikovanega za območje občine ali več občin.

Opisani sistem najnižjega oziroma zajamčenega osebnega dohodka ni zaživel v praksi, zlasti ker je prihajalo do podružbljanja pokrivanja izgub ne glede na vzroke in ker je bila pravica do zajamčenega osebnega dohodka neustrezno razčlenjena. Vzrok je bil tudi v zelo nizko odmerjeni višini, v linearnem pristopu glede višine, ki ni dovoljeval razlik v zajamčenem osebnem dohodku in podobno.

Zakon o zajamčenem osebnem dohodku in izplačevanju osebnih dohodkov v OZD, ki poslujejo z izgubo (Ur. list SRS, št. 7/82) konkretno ureja obravnavano materijo in razveljavlja že omenjena določila zakona o delovnih razmerjih. Določa način izračunavanja višine zakonsko določenega zajamčenega osebnega dohodka, ki je odvisen od obsega sredstev, ki so bila v obliki osebnih dohodkov uporabljena v predhodnem četrtletju, določa absolutno zajamčeni osebni dohodek, ki ni odvisen od prej izplačanih osebnih dohodkov temveč od višine minimalnih življenjskih stroškov, ki jih ugotavlja in objavlja Zavod za statistiko SR Slovenije (8. in 15. člen) ter določa možnost, da temeljne organizacije s samoupravnim sporazumom ali z družbenim dogovorom določajo samoupravno dogovorjeni zajamčeni osebni dohodek (3. člen). Z družbenim dogovorom o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo (Ur. list SRS, št. 1/81) so se udeleženci dogovorili, da bodo temeljne organizacije v okviru širših OZD s samoupravnimi sporazumi uredile način določanja višine ter določile pogoje in način združevanja sredstev za samoupravno dogovorjene zajamčene osebne dohodke (57. člen družb. dogovora). Če tako zagotovljena sredstva ne zadostujejo, se delavcem izplačajo le zakonsko zajamčeni osebni dohodki (2. odst. 3. člena in 10. člena zakona).

Iz opisa ureditve je razvidno, da se institut zajamčenega osebnega dohodka v sedaj veljavnih predpisih bistveno razlikuje od instituta najnižjega osebnega dohodka po prej veljavni zakonodaji, zato pojem »nižji osebni dohodek« ni več primeren in njegova uporaba lahko v praksi pripelje do nejasnosti.

2. VPRAŠANJE:

Ali se zajamčeni osebni dohodek izplačuje le na nivoju temeljne organizacije ali tudi na nivoju delovne enote?

ODGOVOR:

Zajamčeni osebni dohodek je kategorija, ki se določa enotno za temeljno organizacijo in ne ločeno za delovno organizacijo in ne ločeno za delovno enoto. To je razvidno iz 8. člena zako-

na, po katerem se zakonsko določeni zajamčeni osebni dohodek izračuna iz povprečja v preteklosti izplačanih sredstev za osebne dohodke v temeljni organizaciji. Absolutno zajamčeni osebni dohodek ni enak le za vse delavce temeljne organizacije, temveč za vse delavce v republiki. Delavci delovnih enot, ki imajo sicer pravico, da na zboru delovne enote odločajo o delitvi sredstev za osebne dohodke (3. odst. 585. člena ZDR in 2. odst. 471. člena ZZD) nimajo avtonomne pravice določiti zase drugačne višine zajamčenega osebnega dohodka, kot velja za druge delavce v temeljni organizaciji. Sredstva, namenjena za zajamčene osebne dohodke, se torej zagotavljajo enotno za vso temeljno organizacijo, ter se delijo na način, ki ga določa samoupravni splošni akt temeljne organizacije.

3. VPRAŠANJE

Ali je delavec upravičen do višine osebnega dohodka do zneska ugotovljenih minimalnih življenjskih stroškov ne glede na to, ali dela vse delovne dni v mesecu in ne glede na to, ali izpolnjuje delovne obveznosti tako, da bi dosegal normalni rezultat dela.

ODGOVOR:

Na vprašanje, ali je delavec upravičen do višine absolutno zajamčenega osebnega dohodka, četudi ne dela vse delovne dni v mesecu ter četudi ne dosega normalnega delovnega rezultata, je potrebno odgovoriti le delno pritrdilno.

Delavec ima pravico do zajamčenega osebnega dohodka, če je v delovnem razmerju in dela poln delovni čas ter izpolnjuje svoje delovne obveznosti. Če dela krajši delovni čas, prejema sorazmerno delovnemu času izračunan zajamčeni osebni dohodek, torej sorazmerni zajamčeni osebni dohodek (4. člen). Zakon tudi določa, da ima delavec pravico do nadomestila osebnega dohodka v višini zajamčenega osebnega dohodka za čas bolniškega dopusta do 30 dni, za čas letne odsotnosti z dela (9. člen). Do zajamčenega osebnega dohodka so upravičeni le delavci, ki so odsotni z dela s pravico do nadomestila osebnega dohodka, če nadomestilo bremeni temeljno organizacijo in je višje od zajamčenega osebnega. Če je nadomestilo nižje (suspens), je delavec upravičen le do nadomestila in ne do zajamčenega osebnega dohodka.

Zakon posebej poudarja, da je do zajamčenega osebnega dohodka upravičen le delavec, ki izpolnjuje svoje delovne obveznosti. Če jih ne, tudi ne daje ustreznega delovnega prispevka k delu, kar je temeljna osnova za ugotovitev njegovega osebnega dohodka, torej tudi zajamčenega. Če se torej ugotovi, da delavec ne opravlja svojih delovnih obveznosti in da ne prispeva k delu in uspehu temeljne organizacije niti v obsegu, ki bi ga po osnovah in merilih, določenih s samoupravnim splošnim aktom temeljne organizacije, upravičeval do akontacije osebnega dohodka v višini absolutno zajamčenih osebnih dohodkov, delavec ni upravičen niti do tega zneska, temveč le do plačila za dejansko

opravljeno delo. Pravica dela z družbenimi sredstvi in vse iz nje izvirajoče pravice so namreč, neolčljivo povezane z dolžnostmi in z odgovornostjo za njihovo izvrševanje, kar velja tudi za uresničevanje in uveljavljanje pravice do osebnega dohodka.

4. VPRAŠANJE:

Ali pripada delavki jubilejna nagrada za 30 let delovne dobe, ki jo bo dosegla v novembru letos, pa četudi bo takoj za tem prekinila delovno razmerje in odšla v pokoj?

ODGOVOR:

Delavec pridobi pravico do jubilejne nagrade, ko izpolni pogoje, ki jih določa samoupravni splošni akt o osnovah in merilih za delitev sredstev skupne porabe. Samoupravni splošni akt določa torej pogoje za pridobitev pravice do jubilejne nagrade, kar velja enako za vse delavce, ne glede na to, ali namerava delavec v istem letu, ko pridobi pravico, oditi v pokoj.

Delavka, ki je dosegla 30 let zavarovalne dobe in je stara 50 let, ima po novem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju pravico do predčasne pokojnine. Ko bo delavka dosegla določeno delovno dobo in s tem izpolnila pogoje za pridobitev jubilejne nagrade, bo izplačilo lahko zahtevala, pri čemer pa delovna organizacija ne more postavljati nikakršne omejitve pri plačilu in tudi ne pogoje, da delavka v tistem letu, ko bo pridobila pravico do jubilejne nagrade, ne bi odšla v pokoj.

Odgovarjata:

Edita Mejač, dipl. prav.
Lea Jagodič-Lepočević, dipl. prav.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem komercialne in skladišča pomožnega materiala kot ostalim za pozornost, ki ste mi jo izkazali ob mojem odhodu v pokoj. Lepa hvala vsem za poklonjena mi lepa darila, ki me bodo trajno spominjala na naše skupno preživete delovne dni.

Prav tako se zahvaljujem uredniškemu odboru našega glasila »Steklar« za izkazano pozornost in lepo knjižno darilo ob tej priliki.

Kolektivu Steklarna-Sijaj želim še obilo delovnih uspehov ob premagovanju trenutnih gospodarskih težav.

Vaš nekdANJI sodelavec

Zoran Klemen

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem na izmeni Lipar iskrena hvala za čudovita darila, ki ste mi jih poklonili, ko sem odhajala v pokoj. Še posebej hvala Magdi Podmenik, Ruži Kajtna in Antonu Liparju, za izkazano pozornost.

Celotnemu kolektivu pa želim še obilo delovnih uspehov.

Mari Dvornik

Bolečina v križu

Težko bi našli bolezen, ki je že davno znana in morda najbolj razširjena, vendar šele zadnje stoletje pravilno ovrednotena, kot je križbolja, lumbago, lumbosialgija, ishias in podobni sinonimi, ki pa so sinonimi samo v krogu medicinskih laikov, strogo medicinsko pa je to zelo kompleksna bolezen, ki ima različne vzroke nastanka. Statistično velja, da je število bolniških dopustov zaradi bolečin v križu na drugem mestu. Izračunali so, da 35 odstotkov ljudi, ki opravljajo sedeče delo, in 47 odstotkov fizičnih delavcev toži za hrbteničnimi težavami. Približno 65 odstotkov vsega prebivalstva vsaj enkrat v življenju išče zdravniško pomoč zaradi bolečin v križu. Danes velja mnenje, da približno 80 odstotkov vseh bolečin v križu nastane zaradi sprememb na disku, ki je med dvema vretenca, in da je približno 97 odstotkov pravega ishiasa nastalo zaradi sprememb na tem blažilu med vretenci. Dva segmenta sta med seboj ločena s takšnim diskom in o predstavlja dinamični segment hrbtenice, ki s svojimi vezmi ohranja gibljivost celotne hrbtenice.

Takšen disk med dvema vretencema je iz jedra, ki je prožno, in prstana, ki je trd in pri-rasel na vretenca. Z leti ali pa z velikimi napori postane takšno jedro manj prožno, izrabljeno, včasih pa tudi počni in razpade na več delcev. Zaradi neelastičnosti prstana začne obroč popuščati, jedro pritiska skozi te raztrgline in je možno, da se zagozdi. To vkleščanje je boleče samo takrat, ko nastane ta raztrganina tam, kjer potekajo živčna vlakna, izstopišča velikega ishialičnega živca, ki inervira spodnjo ekstremiteto. Največkrat nastane takšna bolečina brez pravega vzroka, pri dviganju težkih bremen, kašljanju, napenjanju. Jasno pa je, da ta dogajanja niso neposreden vzrok bolezni, ampak so samo povod tistega, kar se je morda pripravljalo že vrsto let. Za bolečinami v križu obolevajo ljudje različnih poklicev in različnih starosti, od intelektualcev in pisarniških do težkih fizičnih delavcev. Nedvomno so proces modernizacije in avtomatizacije, hitri tempo življenja, neaktivnost, zboljšani standard človeka in povečana telesna teža prispevali k temu obolenju.

Človeška hrbtenica je bila med razvojem v filogonetskem smislu prilagojena štirinožnemu položaju in se je pri razvoju človeškega rodu v dvonožje slabše kot ostali organi prilagodila temu načinu gibanja. Tako danes vidimo, da se na primer na ledvena vretenca hrbtenice prenašajo ogromne obremenitve, včasih tudi po več sto kp. Simptome in znake prave križbolje povzroči mehanično draženje ali pritisk na živčne končiče. Kadar je pritisk živčnih končičev samo lokalni, je bolečina lokalizirana v križu, če pa je pritisnjen sam veliki živec oziroma njegove korenine, se pojavijo bolečine vzdolž noge in so lahko različne, odvisno od mesta in jakosti samega pritiska. Tudi senzacije ob takšni situaciji so

lahko različne, od bolečin, mravljinčenja, gluhosti, pečenja do pravih nezmožnosti gibanja. Navadno se pri takšnem stanju spremeni tudi drža bolnika, ko organizem sam poskuša najti tisti položaj, da bo pritisk najmanjši. Važno pa je povedati, da niso vse bolečine v križu takšnega izvora, lahko so posledica degenerativnih procesov na hrbtenici, vnetih procesov revmatskega tipa, specifičnih bolezni, kot so tuberkuloza, prirojene spremembe, tumorji, travmatične spremembe, in podobno.

Vzrok bolečine je lahko tudi zunaj same hrbtenice, na primer bolezen v živčnem sistemu, sladkorna bolezen, bolezen prebavil, žolčni in ledvični kamni, pri ženskah ne smemo pozabiti na ginekološke bolezni, pri moških pa na povečano prostato in tumorje le-te.

Bolečina v križu je kompleksna bolezen, ki ima različne vzroke nastanka. Največkrat nastane brez pravega vzroka, pri dviganju težkih bremen, kašljanju ipd., lahko pa tudi brez pravega vzroka

Vse bolečine v križu terjajo pregled pri zdravniku, da bo pravilno ovrednotil simptome bolezni in odredil primerno terapijo.

Križboljo lahko zdravimo na konzervativni in operativni način: Konzervativna terapija se razlikuje glede na stadij same bolezni. Osnovna terapija v tem programu je fizikalna terapija, ki izboljša naravne dejavnike in fizikalne procedure za zmanjšanje oziroma odpravljanje bolečin. Fizikalna terapija ima različen pomen. V akutnem stanju, ko so bolečine najmočnejše in izžarevajo v nogo ter je spremenjena drža, je najvažnejše strogo in absolutno mirovanje bolnika, tako dolgo da te največje težave niso odpravljene. Med mirovanjem dajemo različna zdravila za zmanjšanje bolečin, krčev mišičja ipd. Ta zdravila naj predpiše le zdravnik. Napačno je, da si bolniki med seboj izmenjujejo zdravila ali pa sami od sebe jemljejo zdravila, ki se dobijo brez recepta.

V takšnem akutnem stanju je neprimerno kakršnokoli pregrevanje križa s toplimi oblogami. Po našem mnenju je tudi bolje, da bolnik, ki je oddaljen od svo-

je zdravstvene ustanove, raje doma miruje brez injekcij, kot pa da hodi kilometre daleč po injekcije. Ko se stanje primer-no umiri, začnemo aplicirati fizikalno terapijo (s toploto in telovadbo, včasih tudi z iztegovanjem). Pri fizikalni terapiji uporabljamo različne aparate, da izzovemo globinsko gretje, in ekstenzijske aparate, s katerimi poskušamo s silo raztegniti vretenca, tako da se vzpostavi bolj-ša limfna in krvna cirkulacija, zmanjša se oteklina in pritisk okoli živca.

V začetku začnemo površinsko ogrevati — z oblogami, svetlobno terapijo, vročim zrakom, vročim peskom ali blatom, pozneje pa globinsko obsevani. V tem stadiju začnemo vključevati tudi kineziterapijo, to je ortopedsko telovadbo. V fizikalni terapiji imamo detajlno izdelane programe za posamezne bolezni tega tipa in za posamezne stadije te bolezni z različnim imenom, vendar imajo vsi enak cilj,

krivine hrbtenice, to pa je najhitrejša pot do križbolje.

Priporočamo redno paziti na telesno težo ter mišičju in gibalnemu aparatu posvečati večjo pozornost. Skoraj nerazumljivo je, da ljudje pazijo na svoj zunanji videz, na frizuro, obleko in obutev, organizmu pa prepuščajo, da drvi degenerativnim boleznim naproti. Povezanost med slabo toniziranim mišičjem, degenerativnimi boleznimi, srčnimi in prebavnimi motnjami je že dolgo dokazana. Najprimernejša je aktivna gimnastika v jutranjih urah. Mišičje med spanjem ravno tako počiva in zmanjša svoj metabolizem. Ljudem, ki delajo v pisarni priporočamo, da posvečajo posebno pozornost jutranji telovadbi za razgibanje vratnih mišic in ramenskih sklepov. Tudi med opravljanjem dela je priporočljivo od časa do časa spremeniti držo oziroma kot pravimo pognati kri v mišičje in odstraniti metabolne produkte, ki so nastali med enakomernim gibanjem. Obilna telesna teža in neaktivnost se pokaže tudi na kolkih, saj so že pri normalni teži mehansko zelo obremenjeni. Za jačanje kolčnih mišic in za vzdrževanje normalnega tonusa kolčnih sklepov je zelo koristno kolesarjenje.

Posledica povečane teže in neaktivnosti so spremembe na kolenskih sklepih; nastajajo degenerativne spremembe, na notranjih robovih se nabira maščoba, kar povzroča ne-le statične, ampak tudi zmanjšuje nadaljnjo gibljivost za normalni način življenja. Neaktivnost celotnega organizma se pokaže tudi na skočnih sklepih oziroma podkolenih, ker postane mišičje atonično in mlahavo. Dobro mišičje pa je pogonski motor za telesno tekočino, kri in limfo, ki cirkulira, po prosti sili teže k srcu. Oslabljen mišični kontrakcije širijo tkivo, tekočina se nabira v celicah in medceličnih prostorih. Tako opazimo zelo razprostranjene statične edeme ali otekle noge, ki pa so lahko posledica še drugih vzrokov. Povzročajo jih lahko tudi ravna stopala, ki jih najdemo pri približno 40 odstotkih prebivalstva.

Vsem ljudem priporočamo ne glede na starost, da se posvetijo svoji telesni kondiciji, opravljajo primerne vaje, dosti plavajo in tako ohranijo kar najdlje organizem zdrav in krepek.

Gornja misel je vodila zdravstvene delavce Zdravstvenega doma Maribor, da so v bazenu Fontana v popoldanskem času organizirali zdravstveno-rekreativni program. Topla voda (33 stopinj) je osnova tega programa. Izdelali smo posebne vaje, ki se razlikujejo od vaj za medicinsko kineziterapijo, to je specifično medicinsko telovadbo, predvsem po teži. Izdelane so vaje za bolečine v križu, vratnem delu hrbtenice, kolkih in kolenih. Vodi jih fizioterapevtka, ki je na razpolago rekreativcem in jim svetuje o načinu in trajanju plavanja, telovadbe ipd. Poleg tega je varovancem na razpolago trmiski kabinet s skoraj vsemi sodobnimi pripomočki za razgibanje, telovadbo, jačanje mišic ipd. Menim, da je takšen način stalne aktivnosti sodobne-

(Nadaljevanje na 18. strani)

Šport in rekreacija — iz meseca v mesec

»Šport in rekreacija — iz meseca v mesec«, rubrika, ki ima po podatkih sodeč kar precej bralcev, slavi majhen jubilej. Preteklo je namreč pet let, odkar sem prvič zapisal zanimivosti s področja športa in rekreacije. Tisti, ki te vrstice prebirate že dalj časa, se prav gotovo še spominjate, da sem jih imenoval — aforizmi. Pod tem naslovom so zapiski izhajali nekako tri leta, potem pa sem tisto »aforizmi« zamenjal z »aktualnostmi«. Zakaj? Prijatelj mi je svetoval naj nekaj spremenim, ker da se iz telesne kulture dovolj norčujejo že tisti, ki ji režejo tako tanek kos kruha. Nasvet sem upošteval — toda telesna kultura od tega žal nima prav nikakršne koristi...

Potem, ko smo kolikor toliko uspešno prestali dva super športna dogodka ZOI — v Sarajevu, LOI v LOS Angelesu, se nam obeta pravi potres čez 8 let, ko naj bi Beograščani potešili svoje apetite še z drugo »jugoslovansko olimpijado« — letnimi igrami. In kaj lahko storimo? Najbrž velja pričeti s pripravami takoj. Zato predlagam: elektronski industriji povečano proizvodnjo TV sprejemnikov, ZIS — da ukine depozit, televizija, da čimprej ukine TV naročnino, našim športnikom, da prično pravočasno z doping kontrolo, funkcionarjev, sicer bodo nekateri zopet potegnili krajši konec. Sicer pa utegne vsa zadeva imeti še koristi. Ne zaradi objektov. Zamislite si koliko dnevnic bomo prihranili s tem, ko bodo igre doma...

Ojsteršek Vesna sicer ni bila v Los Angelesu (baje bo nastopila v Seulu 1988) in zato ni mogla prinesiti kakšne medalje. Je pa zato prinesla zlato odličje z EP v namiznem tenisu za mladince, ki je bilo v Linzu. Tam je namreč osvojila z Ilio Lupuleskom naslov evropskih prvakov v igrah mešanih dvojic. Tako je Vesna Ojsteršek članskemu srebru iz Moskve, zlatu z državnega prvenstva v Kumanovem, dodala še to zlato iz Linza. To pa je vsaj enakovredno olimpijski medalji. Njena kolekcija pa s tem najbrž še ne bo zaključena. Je namreč določena v našo izbrano vrsto za nastop na Banlkanskih igrah.

Rak rana hrastniškega nogometa — tako vsaj menijo nekateri — je pomanjkanje strokovnega kadra in dela voljnih klubskih funkcionarjev. Prvi problem bodo v NK Hrastnik skušali rešiti tako, da bodo že ta mesec s pomočjo ZTKO pripravili v Hrastniku 40 urni seminar za inštruktorje nogometa, s čimer bi si zagotovili ustrezno število svežih strokovnih mož. Težje bo seveda streti drugi oreh. Tisti, ki so pripravljeni delati v nogometu, je iz dneva v dan manj. Nekateri so svojo pomoč sicer obljubili, a so po neuspehu v kvalifikacijah svoja stališča brž spremenili. »Brez nič ni nič«, pravi stari pregovor. No, v tem ni niti tistega, ki bi vsaj ta nič premaknil.

Tozd Gremont z Dola je pripravil SIT-84 (športne igre »tozdov«), ki so v sestavi SDG Beton Zasavje. Skupno je v osmih tekmovalnih panogah nastopilo več kot 300 športnikov in športnic iz devetih tozd in delovne skupnosti.

Igralke Kemičarja so dokaj uspešno startale v letošnjem državnem prvenstvu. V uvodnem srečanju so v domači areni razmeroma gladko s 6:3 premagale vedno neugodnega nasprotnika, igralke ljubljanske Olimpije, ki so nastopile oslabiljene brez Tatjana »Pike« Krsnik.

Nogometaši v Zasavski nogometni ligi so odigrali že tri kola. Hrastniškim enajstericam vsaj doslej ni šlo ravno najbolje. Dosegle so naslednje izide: I. kolo: Sijaj—Apnar 0:0, Litija—Hrastnik 3:0, Sloboda (KIS)—Steklar 3:1, II. kolo: Apnar—Hrastnik 3:1, III. kolo: Hrastnik—Enotnost (Jev.) 4:0, Rudar (Trb.)—Sijaj 2:1 in Litija—Steklar 2:1.

Rokometaši Dola se niso uspeli obdržati v zgodnji skupini druge slovenske lige. Možnost, da si ta status vendarle zagotovijo, se

jim je ponudila s sodelovanjem na kvalifikacijah za popolnitev omenjene lige. Žal pa tudi to priložnost dolski rokometaši niso uspeli izkoristiti. Na turnirju v Krmelju so med štirimi ekipami osvojili šele tretje mesto, prvi dve ekipi pa sta si pridobili pravico nastopanja v drugi ligi. Ti dve ekipi sta Trebnje in Zagorje. Dolani tako v novi sezoni tekmujejo v novo ustanovljeni Zasavsko-dolenski ligi. V prvem kolu so gostovali v Šmartnem pri Litiji in izgubili z veterani Usnarja z 20:23.

Enajsterica mladincev Hrastnika pa še naprej nastopa v republiški mladinski področni ligi. Doslej so odigrali štiri tekme in dosegli naslednje izide: Šmartno—Hrastnik 3:1, Hrastnik—Rudar (TV) 1:1 — prekinjeno v 72 minuti, Usnar (Šoštanj)—Hrastnik 1:0 in Hrastnik—Kladirvar 1:0. Prekinjeno tekmo drugega kola bodo Hrastničani zagotovo dobili s 3:0 p. r. Do prekinitve na omenjeni tekmi je prišlo zaradi fizičnega napada (!) gostujočega igralca na sodnika, potem ko je le-ta pravilno dosodil enajstmetrovko v korist domačinov.

Peter Kavzer, Franc Seničar in Danilo Stradar na startu.

Kajakaši in kanuisti so imeli septembra najbrž najbolj naporen mesec. Po državnem prvenstvu (o tem je zapisano drugje) je bilo še republiško, s tem da je bil slalom v Prusniku, spust pa na Savi Dolinki od Zirovnice do Šabca. Organizator KK Ljubljana res ni imel sreče: ne z vremenom ne s številom nastopajočih. Prvo je bilo deževno, drugo pa sila skromna. Od naših tekmovalcev se je spet izkazal Peter Kavzer, ki je tretjemu mestu na DP dodal še drugo na republiškem. Razočarali pa so tekmovalci v konkurenci 3 × K.1 saj so (Kavzar, Stradar, Detič) osvojili šele peto mesto.

Rudniški strelci so potem, ko jim je spomladi le za las ušlo prvo mesto na republiškem prvenstvu s serijsko zračno puško, povsem nepričakovano zmagali na enakem prvenstvu v streljanju z malokalibarsko puško. Rešetar, Hrnčič in Cvetko so ugnali vso slovensko elito, ter se s tem tudi uvrstili na državno prvenstvo, ki je bilo konec preteklega meseca v Titogradu. Na republiškem prvenstvu sta se izkazala še Rešetar: drugi z MK puško in Vili Vidmar z Dola, ki je bil prvi v streljanju z vojaško puško. Kako pa so se odrezali na državnem prvenstvu, vam žal še ne moremo povedati.

Ekipa Kemičarja je v nadaljevanju prvenstva v zvezni ženski namiznoteniški ligi odigrala še tri tekme — vse v domači areni. Najprej so premagale novinke: Vojvodino iz Bačkega Gradišta gladko s 7:2, nato pa po hudem boju klonile proti najstarejšem vojvodinskemu ligašu Vojvodini iz Novega Sada s 4:5. Kot tretje srečanje s tem zgoščenem sporedu so se predčasno pomerile še z državnimi prvakinjami — zagrebško Mladostjo-Ribomaterialom. Tudi v tem srečanju so

bile gostje boljše in zmagale s 7:2. Velja pa pripomniti, da so domačinke nastopile hendikepirane z obolelo državno prvakinja Vesno Ojsteršek.

Amiens SC iz istoimenskega francoskega mesta pa je bil prvi nasprotnik Kemičarja v letošnjem evropskem tekmovalstvu za pokal »Sejemskih mest«. Dekleta Kemičarja so zlahka opravila s Francozinjama, ki so v svojem državnem prvenstvu prav tako kot Hrastničanke osvojile četrto mesto. Andreja in Vesna Ojsteršek ter Jolanda Novak so zmagale gladko z 5:1. S kom se bodo Hrastničanke srečale v drugem kolu, pa je odločil pred dnevi opravljen žreb v Pimassensu.

A. Ojsteršek—Guermelon 21:4—21:13, V. Ojsteršek—Germain 21:19—21:11, A. Ojsteršek—Bibant 21:16—21:14, Novak—Germain 19:2—21:23 in V. Ojsteršek—Guermelon 21:6—21:12.

Celjanki Kuder in Petak sta letošnji republiški prvakinja v kegljanju za mladinke v parih. Sicer pa je na sklepnem delu letošnjega prvenstva, ki je bilo v Hrastniku,

nastopilo devet parov, prvi štirje pa so si pridobili pravico nastopa na DP, ki poteka prav v teh dneh v Srbiji. Zanimivo dvodnevno tekmovalstvo na kegljišču v športnem parku na Logu si je ogledalo lepo število gledalcev.

Izgradnjo lepega balinišča pri strelišču »SD Steklar« na Dirmajerjevem hribu je pospešilo srečanje med steklarji iz Rogaške Slatine in DO Steklarna-Sijaj, ki bo, kot kaže, postalo tradicionalno. Tako kot lansko leto v Rogaški Slatini, so bili tudi tokrat naši predstavniki uspešnejši, saj so zmagali, kar v desetih od trinajstih disciplin. Poglejmo izide Steklarna-Sijaj: Steklarna Boris Kidrič Rogaška Slatina — ribolov 23:20, šah 3:1, košarka 48:47, nogomet 6:0, kegljanje moški 567:491, ženske 396:326, streljanje moški 620:623, ženske 485:398, balinanje 0:2, pikado moški 544:371, ženske 287:282, namizni tenis moški 5:2, ženske 3:1. Skupno je nastopilo prek 150 športnikov in športnic iz obeh kolektivov.

Ja, v športu je že tako, da največkrat, na žalost, delaš zastoj. Tu ne mislim tisto »zastoj« v pravem smislu besede. Mislim na izgubljeni prosti čas, vloženo delo v ljudi, objekte itd. Zakaj to pišem? Za državno prvenstvo v kajaku in kanuju je bila v Prusniku postavljena popolnoma nova slalomska proga, ki je odločno prestala preizkušnje. To progo so naši »brodarji« pustili še Ljubljancanom, da so na njej izvedli republiško prvenstvo. Na naslednji dan je Sava na hitro tako narasla, da proge ni bilo moč spraviti na varno. Škoda?...

Aktualnosti s področja športa in rekreacije, je tudi tokrat zbral po svoje uredil in zapisal — Jože Premec.

Gremo v gledališče

RAZPIS GLEDALIŠKEGA ABONMAJA ZA SEZONO 84/85

Spoštovani obiskovalci in prijatelji gledališča!

Tudi letos vam ponujamo možnost, da postanete naši abonenti in obiskovalci gledaliških predstav. Komisija za gledališki abonma pri ZKO Hrastnik je za vas izbrala šest predstav različnih gledaliških hiš, različnih žanrov in različnih avtorjev iz različnih dob. S predstavami bomo začeli novembra in v dogovoru z gledališči poskušali vsak mesec organizirati gostovanje v naši dvorani. Predstave bodo ponavadi ob petkih ob 19.30.

V imenu gledališnikov in nas, organizatorjev, vas prisrčno vabimo da postanete redni obiskovalec gledaliških predstav s Shakespearovimi besedami: Dajmo drug drugemu, kar kdo ima: vi nam dlani, mi vam kos srca!

Na kratko vam predstavljamo izbrane gledališke predstave:

1. **GEORGES FEYDEAU: BARRILLONOVA ŽENITEV** — SNG DRAMA IZ LJUBLJANE. Delo uprizarja trojno zakonsko zvezo, ki je nastala zaradi administrativne napake. S tipično feydeaujevsko naglo avtor niza prizore, katerih šalji naboji se prožajo ob različnih zamenjavah, nesporazumih, zamolčanostih in skrivalnicah, za katere je značilno, da je o njih gledalec zmeraj bolj poučen kot osebe, ki se jim dogajajo, da se zato veselo, z občutkom premoči in sproščeno nad njimi nasmiha.

2. **WILLIAM WICHERLEY: PODEŽELANKA** — SLG CELJE. Delo je ena najbolj smešnih in duhovitih komedij, kar jih je bilo napisanih v angleškem jeziku. Wycherlejev jezik je še danes svež, tema o rogozih za vse čase aktualna, tudi za gledalce našega časa in vseh časov, za gledalce željne dobrega in pravega smeha.

3. **PREDSTAVA SEZONE: »ČRNO-BELO«** — ANDRES VALDES IN JANA KOVAČ.

Predstava pantomime!

Nastopajoča v eni uri in pol prikažeta le z gibi telesa in z nemo govorico gibov življenjske situacije, ki jih doživljamo tudi mi, s te strani gledališke rampe, in jih bomo prav zato tudi zlahka prepoznali, ne da bi za to prepoznavanje nastopajoča uporabila eno samo besedo.

4. **GEORGES FEYDEAU: POSKRBI ZA AMELIJO** — MGL. Lepa in vedra igra, ki z mero farsične komike razkriva provincialno in snobovsko družbo brez prikrivanja medčloveških odnosov. Nič manj kritičen in razgaljajoč pa ni dramatik do ljudi različnih socialnih plasti, ki prebivajo v varnih naročjih pariškega veličastja.

5. **RUDI ŠELIGO: ANA** — SNG IZ MARIBORA. V seriji dram o stalinizmu in usodi predvojnih komunistov pomeni Šeligova »Ana« novost, osvežitev in novo umetniško kvaliteto. Gre

za usodo predvojne slovenske revolucionarke, ki jo Partija pošlje na izpopolnjevanje v Sovjetsko zvezo. Tam najprej izgubi oba otroka, potem pa nastopi križev pot stalinističnih procesov in gulagov. Ves čas pa je v ospredju njena človeška, materska individualna usoda, ki nas pretresa in po svoje tudi očisti.

6. **IVAN CANKAR: ZA NARODOV BLAGOR** — SLG CELJE. Komedija, ki obravnava razdor med političnimi prvaki, izhaja iz avtorjevega izrazito pesimističnega stališča do političnih in socialnih bojov v svetu. Politična satira je nastala v času njegove hude življenjske stiske na Dunaju. Delo je naperjeno proti najbolj korumpiranemu sloju naroda, ki se je v svojih programih enačil z narodom samim. Doživeti resničnost te predstave in Cankarjeve besede v našem času in ob avtorjevem hotenju, da bodi umetnost nenehna kritika življenja!

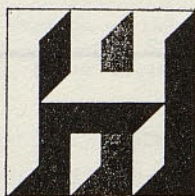
Cena abonmajskih vstopnic je 500 din, za upokojece 450 din, cena vstopnic za posamezne predstave bo 130 din.

VPIS ABONMAJA bo od 1. do 20. oktobra v pisarni ZKO v Delavskem domu: ponedeljek, sredo, petek od 8. do 12. ure; torek, četrtek od 14. do 18. ure.

Vstopnice lahko rezervirate tudi po telefonu 814-731 pri tajnici ZKO Hrastnik Sonji JUVAN.

V delovnih organizacijah bodo število interesentov zbrali predsedniki osnovnih organizacij sindikata in kulturni animatorji!

Komisija za abonma si pridržuje pravico do spremembe programa.

ZAHVALA

Končno je prišel trenutek, ko sem odšla v zaslužni pokoj. Zelo mi je bilo hudo, ko sem se poslavljala od vas, drage sodelavke in sodelavci v brsilnici.

Zahvaljujem se vam za cvečje in prelepo darilo, ki ste mi jih poklonili in me bo vedno spominjala na vas drage sodelavke in sodelavci.

Celotnemu kolektivu Steklarne-Sijaj pa želim še naprej mnogo delovnih uspehov.

Mila Zaletel

KINOPREDSTAVE V HRASTNIKU IN NA DOLU

FILMSKI SPORED ZA OBDOBJE 15. 10. DO 15. 11. 1984.

Kino »Delavski dom« Hrastnik

ZLATI SALAMANDER, amer. akcij., predstave v sredo 17. 10. ob 17. in 19. uri ter v četrtek 18. 10. ob 19. uri.

UČITELJ, franc. komedija, matineji v soboto 20. 10. in v nedeljo 21. 10. ob 10. uri.

BOMBARDER, ital. akcij., predstave v soboto 20. 10., nedeljo 21. 10. in v ponedeljek 22. 10. ob 17. uri.

TOPLI OBROK, amer. erotična komedija, predstave v soboto 20. 10., nedeljo 21. 10. in v ponedeljek 22. 10. ob 19. uri. Film za otroke ni primeren.

PIRATI AVTOCESTE, amer. akcijski, predstave v sredo 24. 10. ob 17. in 19. uri ter v četrtek 25. 10. ob 19. uri.

ZMAJ IZ ARIZONE, hongkong kung-fu, predstave v soboto 27. 10. ob 17. in 19. uri, nedeljo 28. 10. ob 17. in 19. uri ter v ponedeljek 29. 10. ob 19. uri.

TELESNI VONJ, domača drama, predstave v sredo 31. 10. ob 17. in 19. uri ter v četrtek 1. 11. ob 19. uri.

PROGRAM RISANIH FILMOV, razne risanke, matineje v soboto 3. 11. in v nedeljo 4. 11. ob 10. uri.

LETEČA GILJOTINA, hongkong kung-fu, predstave v soboto 3. 11., nedeljo 4. 11. in v ponedeljek 5. 11. ob 17. uri.

LAHKA ŽENSKA, meh. erot. komedija, predstave v soboto 3. 11., nedeljo 4. 11. in v ponedeljek 5. 11. ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

SHOGUN — JAPONSKI VOJSKOVODJA, amer. zgod. super spektakl, predstave v sredo 7. 11. ob 17. in 19. uri ter v četrtek 8. 11. ob 19. uri.

OBRAČUN PRI TRGOVSKI HIŠI, franc. komed., predstave v soboto 10. 11., nedeljo 11. 11. ob 17. uri.

ZGODBE KOPALIŠKEGA MOJSTRA, nem. erotični, predstave v soboto 10. 11. in v nedeljo 11. 11. ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

TESSA, angl. ljub. drama, predstava filmskega gledališča v ponedeljek 12. 11. ob 19. uri.

REŠI SE, KDOR SE MORE, amer. komedija, predstave v sredo 14. 11. ob 17. in 19. uri ter v četrtek 15. 11. ob 19. uri.

Kino »Dol« pri Hrastniku

OTOK PIRATOV, amer. pustolov., predstave v soboto 20. 10. ob 18. uri in v nedeljo 21. 10. ob 17. uri.

UČITELJ, franc. komedija, mladinska predstava v nedeljo 21. 10. ob 15. uri.

ČLOVEK DINAMO, hongkong kung-fu, predstavi v soboto 27. 10. ob 18. uri in v nedeljo 28. 10. ob 17. uri.

ZAČETI ZNOVA, amer. ljub. komedija, predstavi v soboto 3. 11. ob 18. uri in v nedeljo 4. 11. ob 17. uri.

PROGRAM RISANIH FILMOV, razne vrste risank, mladinska predstava v nedeljo 4. 11. ob 15. uri.

ALI JE PILOT V AVIONU, amer. seksi komedija, predstavi v soboto 10. 11. ob 18. uri in v nedeljo 11. 11. ob 17. uri. Film je za otroke neprimeren!

Vabimo vas k ogledu filmov.

»KRC« 14. oktober

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se sodelavkam in sodelavcem na izmeni Oberčkal iskreno zahvaljujem za darilo in cvetje ter lepo slovo. Še posebej se za izkazano pozornost zahvaljujem brigadi Zajc in brigadi Šepetavc.

Želim vam vsem čimveč delovnih uspehov, zdravja in sreče.

Fanika Borovšek

ZAHVALA

Iskrena hvala sodelavcem in sodelavkam za darilo in izkazano pozornost ob mojem odhodu v pokoj.

Želim vam, da bi pri delu dosegli kar največ uspehov.

Ivan Tovornik

ISKRICE

Vse prijatelje je treba brati dvakrat, dobre in slabe. Prve bomo razumeli, druge razkrinkali.

KRAUS

Če bi vsi tisti, ki o meni slabo govorijo vedeli, kaj mislim o njih, bi govorili še slabše.

GUITRI

So ljudje, ki potrebujejo več časa za pripovedovanje zgodbi-
ce, kot potrebujejo časa, da se to zgodi. To so pravi zakupniki časa.

BÖRNE

Bolečina v križu

(Nadaljevanje s 15. strani)

ga delovnega človeka edina prava pot, ki lahko za dalj časa ohrani zdravje in prepreči oziroma zavre hitro nastajanje degenerativnih sprememb zaradi sodobnega načina življenja.

Vsem, ki imajo takšne težave, priporočam, da se vključijo v ta naš program zdravstvene rekreacije.

Dr. Zmago Turk
fizioterapevt-reumatolog

Povzeto po glasilu »Naše združeno zdravstvo«

**IN SE RAZMISLJANJA
V UREDNISTVU!**

Po statističnih podatkih so tudi v naši delovni organizaciji zelo pogosta tovrstna obolenja, zato smo tudi povzeli gornji pri-spevek, v katerem avtor kar naprej niza koristne predloge. Morda bo kdo ob branju vrstic o tem, kako so se organizirali mariborski delavci, zavzdihnil ali rekel: »Lahko je njim, ko imajo možnosti!« Morda pa bi ne bilo odveč vsaj razmišljati, o čem podobnem tudi pri nas (v DO ali občini). Nekaj pogojev za kaj takega ali podobnega verjetno že imamo, in tudi kakšen vloženi dinar v to bi se verjetno bogato obrestoval, seveda pa je potrebno, da tudi tisti, z boleznijo prizadeti, kaj storijo za svoje zdravje in boljše počutje.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

TOMA ALAUFA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje. Prav tako iskrena hvala guverniku in osnovni organizaciji ZSMS Dol, guverniku temeljne organizacije Orodjarna, guverniku in motoristom AMD Izlake, pevskemu zboru in godbi Svobode II, njegovim sodelavcem in sodelavcem njegovih staršev in vsem, ki ste njegov grob zasuli s cvetjem ter na njegovi poslednji poti tako lepo pospremili.

Žalujoči: mama Nada, oče Ivo, sestra Darinka in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame in babice

TEREZIJE GEC

se iskreno zahvaljujemo godbi in pevcem Svobode II za žalostinke, guverniku za poslovilne besede. Iskrena hvala tudi sosedom, ki so nam pomagali v težkih trenutkih.

Žalujoči: sin Edvard in hči Irma z družinama.

Ob smrti naše ljube žene, mame in omice

ELIZABETE ŠPACAPAN

se iskreno zahvaljujemo zdravstvenim delavcem ambulante na Dolu, kot tudi patronažnima sestrama, ki sta ji lajšali bolečine. Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje in sosedom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Hvala godbi in pevcem Svobode II za zapete in zaigrane žalostinke in vsem, ki ste na njen grob položili cvetje in vence ter jo pospremili na njeni mnogo prerani zadnji poti.

Žalujoči: mož Roman in sin Marjan z družino

**Tomu
v slovo**

Vest v časopisu o prometni nesreči je lahko kratka, brezosebna. Resnica, ki smo jo dojeli mi, je dosti bolj težka, boleče je prizadela vse nas.

Mnogo premlad je prežgadolomahnil, napolnil je komaj 20 let. Kot štipendist naše delovne organizacije se je izučil za strugarja in se po uspešno opravljenem strokovnem izpitu 17. avgusta 1981 vključil v delovno sredino v orodjarni.

Z mladostno zagnanostjo in elanom je prišel med nas, vedno željan, da preizkusi svoje znanje in se nauči kaj novega.

Izpolnjenim ciljem in obveznostim je dodal junija letos še eno — vrnil se je iz JLA in se znova vključil v delovni proces.

Življenje se mu je vrnilo v stare tirnice, vrnil se je med sodelavce, ki so ga sprejeli medse, med prijatelje, s katerimi je preživel svoj prosti čas, k staršem v topel, prijazni dom.

To, poslednje popoldne je imel svoje načrte, kako ga bo preživel, kaj vse naredil. Dan pa je izzvenel v nevrnitveno poslednost. Trenutek, delček sekunde je bil, ki je utrlil njegovo življenje. Kopica želja in ciljev ki si jih je začrtal, jih imel še pred sabo, ostaja neuresničenih, njegovo mlado življenje nedoživeto. Njegovega nasmejanega obraza ne bo več med nas. Na mestu, kjer smo ga srečevali, ostaja praznina, globoka, nezacepljena rana v vseh, ki smo ga imeli radi. To rano lahko čas celi, pozdraviti pa je nikoli ne more.

O delu

Brezdelje bolj uničuje človeka kot delo. (Steinbeck)

Brezdelno življenje ne more biti čisto. (Čehov)

Človek je rojen za to, da dela, da trpi in da se bori; kdor ne dela tako, mora propasti. (Tesla)

Človek, ki ne dela napak, običajno nič ne dela.

Delaj! Če le moreš, delaj dobro, če ne — pa vsaj delaj. (Horac)

Delo človeka utrdi za bolečino. (Cicero)

Delo in mir sta sreče izvir. (Prak)

Delo je revnega last, bogate-
mu v čast.

Delo je vir zadovoljstva. (Voltaire)

Delo nam preganja tri velika zla: dolgčas, pregreho in potrebo. (Voltaire)

Delo uči človeka, delo ga tudi tolaži. (Pestalozzi)

Delo umiri bolečino. (Cicero)

Glej, preudari, potem delaj. (A. Comte)

Kdor dela, dela tudi napake; kdor ne dela, dela največjo napako — ker sploh ne dela.

Kritizirati je lahko, bolje storiti težko.

Vsak delomrznež je tat. (Rousseau)

Nagradna križanka

9/10	O184 LA KAJAK C-2 500 M (MATIJA IN MIRKO)	MEDNA RODNA DELAVSKA HIMNA	SEVER	O184 LA BOKS DO 81 KG (ANTON)	FILMSKA IGRALKA BLYTH	DRUGO IME ZA OTOCJE EWAB	9/10	JEZERO V SEVERNI ITALIJI	LJUB LJANSKI PARK	ALENKA GERLOVIČ	ZANIČLJIV IZRAZ ZA ITALIJANA	9/10	RAFKO IRGOJIČ	SRBSKI PEŠNIK DAVIČO	FILMSKI IGRALEC DOUGLAS	ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA	RIMSKA TISOČ	MESTO NA MADŽAR- SKEM	O184 LA ROKOBORBA PR. SLOG DO 52 KG (SABAN)
O184 LA ROKOBORBA GR. RIM. SLOG DO 68 KG (VLADO)							ITALEC					O184 LA ŽENSKA IN MOŠKA REPREZEN- TANCA							
JAN NERUDA			OSEBNI ZAIIMEK FIGURA PRI ČETVORKI				PISKALOČE DIHANJE RIBIČ					ŽENA BOGA OZIRISA OVČJI PASTIR					GIOVANNA RALLI TONE ČUFAR		
ZOŽITEV PROSTORA									HOLMIJ MORSKA RIBA			ATENSKI KOMEDIJA GRAF IZRASTEK NA GLAVI							
PEVKA JURKOVIČ					NEMŠKI BAROČNI KIPAR	HOLANDSKI KOMPONIST OTOK V KIKLADIH				ŽELEZ- NIŠKA KOM- POZICIJA						MOŠKO IME			
ENCIM V ČREVESNI SLUZNICI								LANTAN		MIK ŽENSKO IME				BEOTIJEK	O184 LA FINALE USA-SFRJ 5:5		INDIJ	ŠPANIJA GORA V ŠVICI	
KRAPINA			KOPNO SREDI MORJA					SEVERNI JELEN ŠPANSKI SLIKAR (JUSEPE DE)						LETALO GRŠKI BOG PASTIRJEV					
NAŠICE			LETOVIŠČE V ISTRI					POKLON VISOKI HRIBI					OST. ŽELO MISLI ŽELEZO						
IVAN CANKAR			IVO ANDRIČ			ZVEZDA V ORIONU HRVAŠKI POLITIK (FRANJO)						DEČEK POBIČ KRAJ NA TRŽASKEM					SLADOKUSEC	HOLANDSKI SLIKAR (ADRI- AEN VAN)	NIKELJ
ŠIBENIK			HRVAŠKI KIPAR (FERDO)			MOTENO ZORAVJE SRBSKO MO- ŠKO IME										MOŠKO IME			
ONDINA OTTA			UROŠ LIPUŠČEK	AVSTRALSKO LOVSKO OROŽJE HEMŠKI BAK- TERIOLOG (ROBERT)						PETERO MOJZESOVH KNJIG DANSKI BIOLOG (HENRIK)			SOPROBNH PISATELJ (IVAN)	REKA SKOZI FIRENCE	PREBI- VALCI RUSIJE				
SINOV ALI HČERIN OTROK				ZMEČKAN KROMPIR KOŽUHOVI NAST NA ROČNIK					NAŠA DENARNA ENOTA							NAMIZNO PREGRI- NJALO			SLOV. ATLET KOPIČAR
REKA V ROMUNJI																FILMSKI IGRALEC SHARIF			
ČIRIČ LAZAR			BERAŠKA MALHA ŽVEPLO					NEMČIJA	POZITIV- NA ELEK- TRODA							ZAGREBSKI FOLKLORNI ANSAMBL			
SESTAVIL: KARLI DREMEL	ODLIČNA AMERIŠKA TEKAČICA (EVELYN)								SLOVENSKI PRAVNIK ŠNUDERL							KRAJ PRI KOČEVJU			

NAGRADNA KRIŽANKA »NAŠI ZLATI OLIMPIJCI«

Med reševalce s pravičnimi rešitvami bomo z žrebom razdelili sedem nagrad:

1. nagrada — 250 din
2. nagrada — 150 din
- 3.—7. nagrada — 100 din

Izretek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »STEKLARJA«, 61430 HRASTNIK, Cesta 1. maja 14 do petka 26. oktobra. Pri žrebanju bomo upoštevali samo pravilne rešitve.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v »Steklarju« št. 7/84 smo prejeli 38 rešitev. Žreb je namenil nagrade naslednjim:

1. nagrada — 250 din: Greta Jager

2. nagrada — 150 din: Stane Deželak

3.—7. nagrada — 100 din: Irma Kirn upok., Alenka Simonič, Vata Cvek, Izidor Bizjak in Ivan Gošler

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 7

VODORAVNO: P. D., stotak, vrag, vlak, rabarbara, Omar, Alpe, Anatol, A. S., L. A., Eol, OS zbrojevka, Knittel, NOV, Asa, i-bo, Rastatt, Iran, D. R., Edna, amor, K. C., julij, tlakar, Ann, O. A., imam, ulan, rop, i, B, voh, Prek, megaron, Čabar, prah, Can, pora, Ito, regeneracija, Narva, Utamaro, erato, Einarsson, rakun, Kos, Hrastnik, troba, Ira.

Za nagradno križanko, objavljeno v »Steklarju« št. 8/84 smo prejeli 44 rešitev. Žreb je namenil nagrade naslednjim:

1. nagrada — 250 din: Jože Rojko

2. nagrada — 150 din: Zdravko Potušek

3.—7. nagrada — 100 din: Greta Jager, Jožefa Bizjak upok., Bojan Velej, Ivan Gošler, Maričca Ranzinger upok.

ANEKNOTE

Pisatelj Rudiy Kipling je bil v mladih letih pomočnik v knjigarni. »Ali je tale knjiga zanimiva?« ga vpraša kupec.

Ne vem, je nisem prebral,« odvrne Kipling.

»Kako? se je tujec začudil, »knjige prodajate, a jih ne berete?«

»Seveda ne! — Pomislite, kaj naj bi storil, če bi bil na primer lekarnar. Ali naj bi pokušal vse, praške in pilule, ki bi jih prodajal?«

—0—

V večji družbi so že celo uro razpravljali o ljubljani, o njeni nepreračunljivosti, vihravosti in spremenljivosti. Bili so že vsi potrti. Naposled se je oglašil znani filozof in pisatelj Jean Paul Sartre:

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 8

VODORAVNO: OLIMPIJSKE IGRE, seks, LOS ANGELES, las, opat, trak, Aare, Antonija, Iksion, Arosa, rakar, misal, Sn, Ontake, Skopas, Santi, Rea, minomet, Arkin, Oto, urin, Obote, lan, pes, kočar, pol, Škoti, Ela, Radlje, jok, koret, Kobe, Raa, sel, Molat, Ikeda, Rzav, edil, tič, saten, Neda, gama, ena, trakt, Anet, Arij, raj. (D. K.)

»Recite kar hočete, drža pa, da je na svetu trajna, večno zvesta, proti vsem zunanjam vplivom odporna ljubezen, ki traja do smrti.«

»Ali res mislite, da je takšna ljubezen možna?« ga je vprašal dvomljivec.

»Seveda,« je odgovoril Sartre, »namreč ljubezen do samega sebe.«

—0—

Bernard Shaw, ki je bil suhec, in pisatelj Gilbert Chesterton, ki je bil izredno debel mož, sta ob vsaki priliki zbadala drug drugega. Nekega dne pravi debeli Chesterton suhemu Shawu:

»Ko človek pogleda vas, bi pomislil, da vlada v tej deželi lakota!«

»A če človek pogleda vas, bi pomislil, da ste tega krivi vi!« zasika Shaw.

ODBOR ZA OBVEŠČANJE: Marijanca Polzelnik — predsednik, člani: Milan Crnkovič, Janez Ciglar, Jože Drugovič, Jože Godicelj II, Albert Kapelar, Vlado Sebenik in Joža Umek.

steklar
GLASILO DELAVCEV STEKLARNE-SIJAJ HRASTNIK

UREDNIŠKI ODBOR: Mili Kobal — glavni in odgovorni urednik, člani: Zdenka Fabjan, oec., Vlasta Justin, Jasna Rižner-Kosm, Dragica Krneta, Majda Krošlin, Alojz Marcen, Ervin Predovnik inž., Ernest Sihur inž., Joža Umek in Franc Vidovič.

Izhaja mesečno v 2500 izvodih. Tisk in klišej AERO — TOZD Grafika Celje. Naslov uredništva: Steklar, glasilo delavcev Steklarna-Sijaj Hrastnik, Cesta 1. maja 14, telefon 814-622, int. 55.

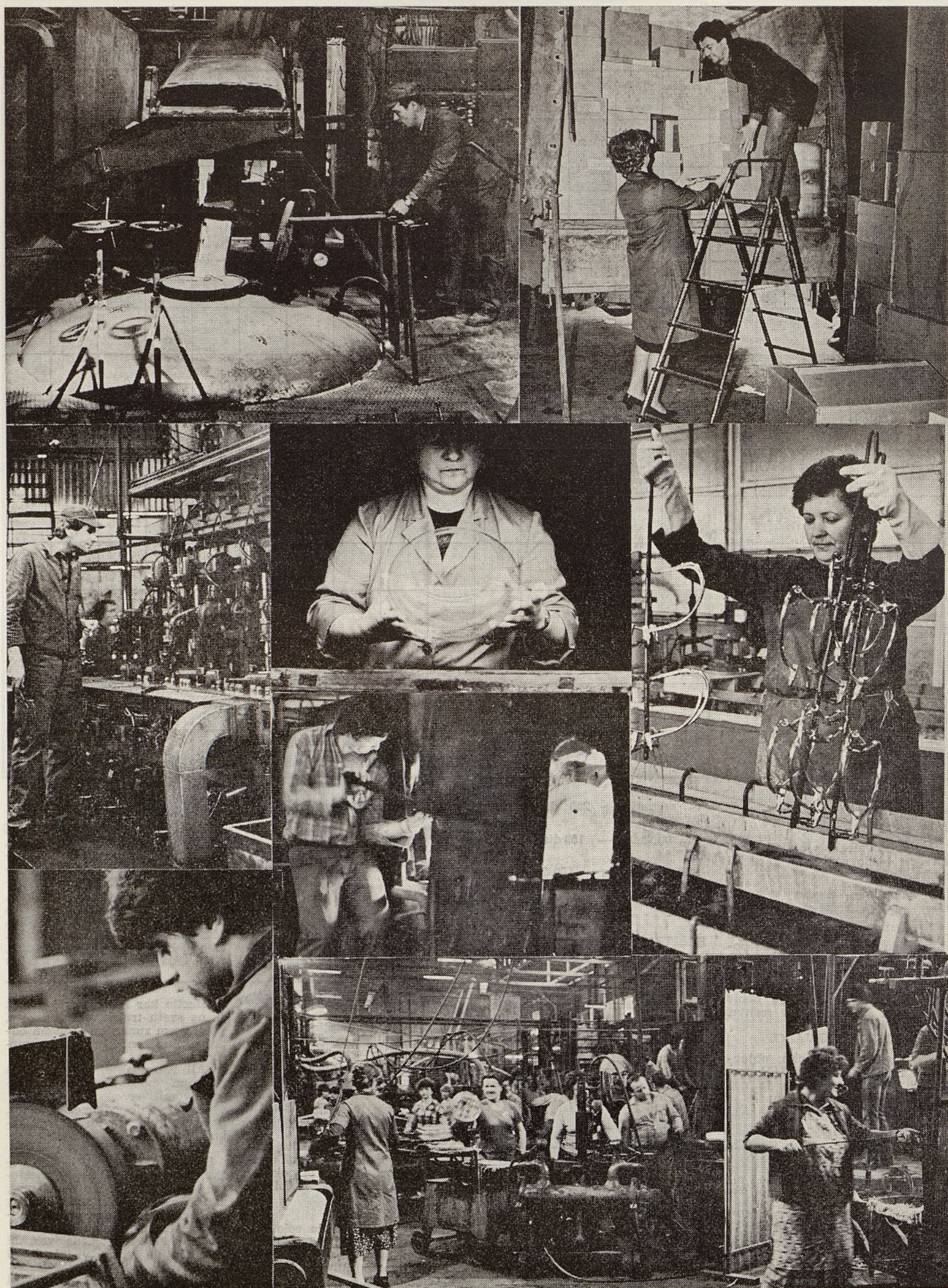

Foto B. Klančar

Brigadirsko poletje 1984

Tudi tega leta je MDA »STEKLAR YU« sodelovala na zvezni delovni akciji »JASE-NOVAC 84«. Poleg naše brigade so na tej akciji sodelovale še naslednje brigade:

MDA »BRANKO PARAČ RELJA« BATO-ČINA

MDA »LJUBUŠKI BATALJON« LJUBUŠKI

MDA »STEVEN DIUNIN BABA« NOVI SAD

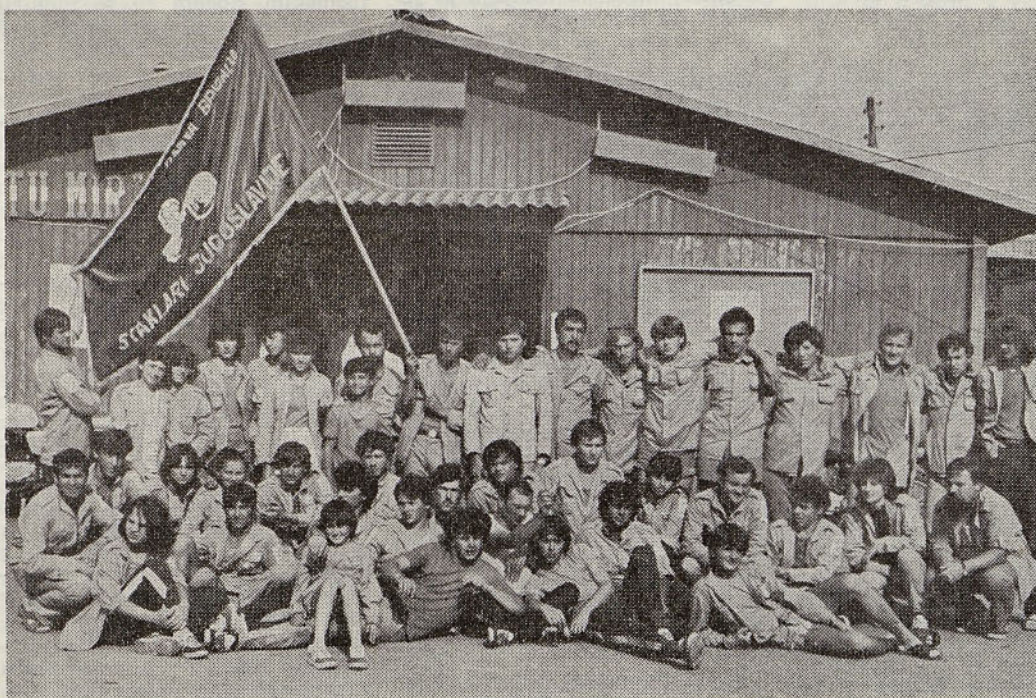
MDA »HEROJ TITO« PRIŠTINA

Tisto, kar je najbolj zaskrbljujoče, je vse manjše zastopanje brigadirjev s področja Slovenije.

Hrastnik je bil zastopan samo z dvema brigadirjema, kar ni rožnat podatek.

Oba predstavnika sta bila aktivna na vseh področjih dela in življenja brigade, saj sta prinesla v Hrastnik dve udarniški znački.

Upam, da se bo naslednje leto več Hrastničanov odločilo za delo v brigadi »STEKLAR YU«, kajti vsakemu brigadirju ostane-

Dela so se odvijala na kmetijskih površinah bratov Radanovič iz Okučana, na pogozdovanju okolice Jasenovca, na napeljevanju vodovoda v osnovno šolo Jasenovac in urejanju spominskega območja Jasenovac.

Akcija je bila zelo dobro organizirana. Poleg del na trasi je bilo v naselju dobro razvito kulturno življenje. Organizirani so bili ogledi spominskih področij, kot so Kozara, obisk spominskega centra na Dedinju ter obiski mladinskih delovnih akcij »Sava« in »Sisak«.

Letos je bila organizator brigada STEKLAR YU Tovarna stekla Lipik, ki je zaslužila posebno pohvalo za uspeh akcije in organizacijo.

Enkratno je bilo delati med temi ljudmi, ki so bili pripravljeni pomagati na vsakem koraku.

Sama brigada Steklar YU je štela 44 brigadirjev in sicer: 30 brigadirjev, 12 brigadir in 2 pionirja. Zastopane so bile vse tovarne stekla na področju Srbije, Hrvatske, Slovenije in Makedonije.

Na tej akciji je naša brigada uživala poseben ugled, ker je bila brigada z najdaljšo tradicijo in največjim številom osvojenih priznanj za prostovoljno mladinsko delo.

Red in prijateljstvo je bilo na višku, prav tako pa niso izostajali rezultati.

Brigada je zasedla 2. mesto glede na delovne in družbene aktivnosti. Hkrati pa je osvojila tudi 16 udarniških značk, tri izredne in dva reda udarništva, ter povelje družbenih aktivnosti.

jo v spominu lepi trenutki, ki jih preživi v brigadi.

Na koncu bi še enkrat izrekel zahvalo organizatorjem brigade za dobro organizacijo.

Brigadirski pozdrav!

Novko

Na kratko...

Po daljšem času se zopet oglašam v rubriki Glas mladih. Nekaj mesecev v glasilu Steklar Glasa mladih ni bilo in po pravici povedano največ zaradi tega, ker nisem imela prispevkov za objavo.

Morda so bili za to krivi dopusti, ki so se bližali v poletnih mesecih, ali kaj drugega.

Ne vem, zakaj ne dobivam prispevkov za objavo. Sama nimam tesnejšega stika z mladimi v proizvodnji, zato nisem seznanjena z vsemi dogajanjmi med njimi. In tudi predsednike osnovnih organizacij moram opomniti, da kljub dogovorom v svojih sredinah niso doslej storili še nič takega, od česar bi lahko pričakovali napredek pri našem glasilu.

Mislím, da Glas mladih v bodoče ne bi smel biti takšen kot je, in to v tem smislu, da vsak mesec le s težavo zberem nekaj člankov za objavo. Potrebno je, da bi imeli nekaj starejših rubrik, potrebni so le predlogi mladih in vsak mesec zadostno število prispevkov.

Programsko volilna seja OK ZSMS Hrastnik bo predvidoma 11. oktobra 1984.

Predsedstvo OK ZSMS je že sprejelo rokovnik priprav na konferenco, prav tako pa je že sprejelo predlog poročila o delu OK ZSMS, kot tudi predlog programskih usmeritev za nadaljnje delo.

Predlog kadrovskih sprememb v vodstvu OK ZSMS Hrastnik je naslednji, in sicer:

Za predsednika OK ZSMS predlagamo tovariša Branka Majesa, zaposlenega v TKI Hrastnik. Do sedaj je opravljal funkcijo predsednika Sveta za družbeno ekonomske odnose, en mandat pa je bil član Predsedstva OO ZSMS.

Za podpredsednika OK ZSMS predlagamo tov. Mirico Zorko, zaposleno KOP Hrastnik. Opravljala je naloge predsednika OO ZSMS Čeče, član predsedstva, sedaj pa nadomešča predsednika OO ZSMS KOP.

Za sekretarja OK ZSMS predlagamo tov. Mojco Ulaga, zaposleno na OŠ NH Rajka Hrastnik. Dosedaj je opravljala funkcijo predsednika OK ZSMS Hrastnik, pred tem pa je opravljala naloge vodje Centra za obveščanje in propagando. Je tudi članica Družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Hrastnik.

Funkcija se opravlja profesionalno.

Za predsednika sveta za družbenoekonomske odnose predlagamo Branka Majesa.

Za predsednika sveta za vzgojo in izobraževanje predlagamo Janeza Trbovca.

Za predsednika Sveta za družbenopolitični sistem predlagamo Jožeta Goleta.

Predlog članov predsedstva OK ZSMS Hrastnik:

Branko Majes, Miri Zorko, Mojca Ulaga, Janez Trbovc, Jože Gole, Niko Retar, Rosanda Erman, Barbka Vrtačnik, Matej Logar, Andrej Orožen, Lea Lekočević-Jagodič, Polona Udir, Tomaž Sihur, Bojan Ramšak in Geli Vesenjajak.

Komisija za statutarna vprašanja in priporočila:

Tanja Planinc, Milan Grum, Boris Karlovšek, Anton Jelenko, Rado Deželak, Nives Grošelj, Boža Zagar.

Nadzorni odbor:

Marta Zupan, Marinka Anžlovar in Mojca Grčar.

V naslednji številki, bomo objavili novo vodstvo OK ZSMS in smernice ter naloge, ki bodo sprejete na konferenci.

—0—

POROČILO O DELU OBČINSKE KONFERENCE ZSMS HRASTNIK ZA MANDATNO OBDOBJE 1982—1984

S tem izvlečkom poročila OK ZSMS želim seznaniti širši krog mladih naše DO o delu OK ZSMS v tem mandatnem obdobju:

»Prvo mandatno obdobje po XI. kongresu ZSMS je potekalo v času izredno dinamičnega družbenega razvoja, v času težkega ekonomskega in političnega položaja, tako doma kot v svetu. Živimo v obdobju, ko družbenoekonomski položaj narekuje naš drugačen odnos do družbe, s tem pa tudi večjo aktivnost na vseh področjih dela v naši družbi.

ZSMS v občini Hrastnik je s svojo aktivnostjo sledila družbenim razmeram in aktivnostim v posameznem časovnem obdobju, vendar ugotavljamo, da je premik k večji aktivnosti našega dela še vedno prepočasen in prešibak.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Aktivni pionirji pedagoške enote Borisa Pusta Dol pri Hrastniku

V pionirsko organizacijo na šoli Dol pri Hrastniku je vključeno 248 učencev. Po poročilu razrednikov ugotavljamo, da so vsi učenci vključeni v interesne dejavnosti oziroma dejavnosti v šoli ali krajevni skupnosti.

Na šoli delujejo interesne dejavnosti v okviru Kulturnega društva Mladost, športnega društva, šolske zadruge in Kluba mladih tehnikov.

Šolska zadruga je bila ustanovljena 3. novembra 1983. Področja delovanja v šolski zadrugi pa so: hranilništvo, ročno delo, vrtnarski krožek, hortikultura in pionirska delovna brigada.

Na šoli že več let deluje pionirska delovna brigada. Tesno sodeluje z OO ZSMS na šoli in OK ZSMS Hrastnik.

Brigadirji pionirji so se udeležili očiščevalne akcije stadiona v Hrastniku, dveh akcij pogozdovanja na Kopitniku, očiščevalne akcije na Dolu, organizirali so zbiralno akcijo odpadnega železa. Prav tako so se zelo potrudili pri preskrbi z drvmi, ki jih potrebuje šola. V akciji, ki so jo izvedli jeseni 1983 so priskrbeli drv za celo zimo. Prav gotovo je pomembno delo opravila brigada tudi pri spravljanju kurjave — premoga na šoli. Samo v juniju tega leta so pomagali pri spravilu 55 ton premoga.

Na pobudo predsedstva RK za pomoč ostarelim in invalidnim osebam so se začeli organizirati pripravljati na izvajanje te akcije. Zbrali so imena ostarelih v seznamu, jim poslali anketo, če želijo pomoč in čakali na odziv. Sedem starostnikov se je takoj prijavilo, kasneje še dva. Seveda pa je ob tem potrebno opozoriti, da pomoč po manjših krajevnih skupnostih (Kovk, Turje, Gore) že dolgo poteka. Pionirji so v teh KS v veliko pomoč pri prinašanju živeža, pošte, drv in podobno. Zastavili so si tudi nalogo, da bodo v naslednjem letu organizirali takšno pomoč v vseh KS, razširiti pa jo bo potrebno tudi v KS Dol, saj je v KS starejših nad 70 let kar 69. Večina »starostnikov« je na anketo odgovorila, da so ve-

seli pozornosti in pripravljeno-pionirjev, da pa se za pomoč zaenkrat zahvaljujejo in da bodo sporočili, ko bodo potrebovali. Nalogo izvajajo pionirski hišni sveti.

V začetku vsakega novega šolskega leta pripravi pionirska organizacija razpored očiščevalnih akcij. Vsaka oddelčna skupnost se odloči za dan v tednu, ko bo skrbela za čistočo okolja. Razredna stopnja čisti okolico šole, predmetna pa širšo okolico, oziroma področje okrog spomenika.

Tako je bilo v šolskem letu 1983/84 izvedenih 147 takšnih akcij v katerih je sodelovalo 238 udeležencev, poleg učencev se včasih pridružijo tudi mladinci krajevske skupnosti. Opravljenih pa je bilo 1571 delovnih ur.

Akcije zbiranja odpadnih surovin se na šoli odvijajo mesečno. Pri akcijah zbiranja papirja se PO poveže z delovnimi organizacijami in tako je uspeh še toliko večji. Tako zbrana sredstva namenjajo za zaključni izlet osmošolcev po Jugoslaviji, v okviru katerega obiščejo tudi pobrateno šolo Ivo Lola Ribar v Raški, za razne obveznosti in za solidarnostne akcije ipd.

Ker je pri šoli šolski vrt, se učenci aktivno vključujejo v lopatanje, sejanje, sajenje, okopavanje in spravljanje pridelkov.

111 učencev je delalo tudi v DO Steklarna-Sijaj, KOP, TKI in Jutrzanjka. Vseh skupaj je bilo 19 takih akcij, opravljenih je bilo 502 ur.

Na šoli delujeta dva krožka ročnega dela in gospodinjstvi krožek. Njihova uspešnost prihaja zlasti do izraza pri izdelavi raznih daril ob različnih priložnostih, prireditvah, kjer gospodinjstvi krožek tudi okraši prostore in speče pecivo.

V juniju 1983 je bil ustanovljen klub mladih tehnikov. V njem se srečujejo s problemom pridobivanja zunanjih mentorjev. V tem okviru delujejo krožek mladih tehnikov, modelarski, likovni in foto krožek. Uspešna pa je povezava s klubom mladih tehnikov v občini.

Na natečaj »Mi mladi« se pi-

onirski odred prijavi vsako leto in vse naloge v celoti opravi.

Člani literarno novinarskega krožka so se vključevali v razne natečaje v Pionirskem listu in drugi mladinski periodiki, s svojimi prispevki pa se vključujejo tudi v glasila delovnih organizacij. Sodelujejo tudi v šolskem informatorju in šolskem glasilu Izrazi.

Za radio Trbovlje in radio Ljubljana so posneli tudi kratek razgovor o svojem delu.

Zelo uspešni so tudi pri zbiranju knjig za Koroške Slovence in so tudi pobudniki za to akcijo v Sloveniji.

Ob prvem praznovanju krajevnega praznika na Dolu so pripravili glasilo Naša KS Dol, ki ga odslej mesečno izdajajo in je naletel na lep sprejem pri krajanjih. Iz glasil pa se lahko marsikaj razbere tudi o pestri dejavnosti pionirjev.

Uspešno deluje tudi KD Mladost, ki skrbi za organizacijo vseh kulturnih prireditev na šoli ter večino v krajevni skupnosti. Uspešna pa je tudi povezava z organizacijami združenega dela v teh KS.

Učenci redno spremljajo revijo Pionir in so se vključili v raziskovalni natečaj. Za nagrado so se predstavili 3. aprila 1984 udeležili ekskurzije v Ribnico.

Delo šolske pionirske hranilnice je potekalo po programu. Poslovala je vsak ponedeljek 5. učno uro ter vsak torek in četrtek v drugem šolskem odmoru. Na šoli pridno varčuje precejšnje število učencev, ki prejmejo tudi nagrado, saj so obresti namenjene za uresničevanje skupnih nalog. Najboljši varčevalci pa so se udeležili tudi izleta, ki ga je organizirala Ljubljanska banka.

Stanje hranilnih vlog z dne 26. 6. 1984 je 415.098,80 din.

V taborniško družino, ki je bila ustanovljena v letošnjem šolskem letu, so vključeni učenci prvih treh razredov. Po pridobitvi večjega števila mentorjev pa bo možna razširitev delovanja taborniške organizacije tu-

di na starejše pionirje in pionirke.

Odbor PO Borisa Pusta je sodeloval tudi v pripravah na sprejem Kurirčkove torbice, ki so jo po skrivnih poteh prenašali po vseh krajevnih skupnostih, borci pa so jim ob spominskih obeležjih pripovedovali o dogodkih iz NOB.

V tekmovalstvu SLO in DS z učenci enot Franca Kozarja so bili zelo uspešni, saj so osvojili vsa prva mesta.

PO je sodeloval v natečaju »25. maj« v Beogradu s kipci, ki jih je pod vodstvom mentorja likovnega pouka izdelal in žgal likovni krožek.

V skladu z dogovorom o gradnji pionirskega doma pod partizanskim Rogom so se pionirji obvezali, da bodo v letu 1984/85 poravnali vse obveznosti.

Pristopna izjava je bila podpisana v juniju 1984, celotno vsoto pa bo najbrž PO lahko poravnal že jeseni 1984, saj potekajo načrtne zbiralne akcije v te namene že precej časa.

Ponovno so v okviru PO oživel delo pionirskih hišnih svetov. Zaenkrat aktivno deluje pet hišnih svetov in sicer v soseskah Pod hribom, Slatno, Novi Dol, Pod Javorji in Dol 246/a.

PHS tudi pridno sodelujemo v zbiralnih akcijah. Tako je eden od PHS že kar na svojem ustanovnem sestanku zbral 300 steklenic in 500 kg papirja. Akcije pa se še nadaljujejo. Z očiščevanjem okolice pa nimamo veliko dela, ker papirčkov ne mečemo več po tleh, ampak v koše za smeti, ki so postavljeni okrog blokov. Pomoč starejšim krajanom pri hišnih opravilih tudi v redu poteka.

V mesecu maju je društvo prijateljev mladine v sodelovanju s pionirskim odredom organiziralo in izvedlo zabavno glasbeno prireditev »Rožnati vrtljak«. Andrej Siferer, Božo Kos, Nace Simončič, Mito Trefalt... so bili gostje tega srečanja in verjetno bi bile vse besede opisovanja vdušja na tej otroški veselici odveč.

Na kratko...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Položaj in vloga ZSMS v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja kot tudi notranja organizacijska in akcijska povezanost in delovanje ZSMS dokazuje, da še vedno nismo mobilizirali širše množice mlade generacije, da še vedno ne moremo govoriti o široki politični aktivnosti ZSMS, ki ne bo vpeljavala le izbranega dela mladine, ampak njene široke množice v sistem samoupravne demokracije in v odločanje o temeljnih vprašanjih socialističnega razvoja.

Vključevanje ZSMS v koordinacijske odbore, svete, sekcije pri SZDL je nekoliko boljše kot je bilo v prejšnjem obdobju, čeprav bi se lahko še izboljšalo.

Ocenjujemo, da je vpliv ZSMS v delo SIS odločno premajhen. Vprašanje, ki ga homo morali še posebej skrbno proučiti je, kako organizirati politične razprave, ki so na dnevnem redu naših SIS.

Precejšen korak naprej smo storili s spremembo Pravil o organiziranju in delovanju Občinske organizacije ZSMS, ter s

pravili o delovanju OO ZSMS. Presegli smo razvojno fazo, ko so sveti, centri in komisije samo pripravljali gradiva za seje Predsedstva OK ZSMS in na njih iskali verifikacijo za svoja stališča in zaključke. Sveti, centri in komisije, so bili bolj samostojni, sestajali pa so se po potrebi.

Seveda pa takšna ocena ne velja za vsa področja dejavnosti. Še so primeri, ko se posamezne komisije niso sestale in niso delovale, to pa predvsem zaradi kadrovskih težav.

Za OO ZSMS v krajevnih skupnostih lahko trdimo, da vse dobro delujejo izven centra občine. Ponovno so začele delovati OO ZSMS na Kovku, Turju, Šavni peči in na Frtici. Večje probleme imamo z OO ZSMS v KS Rudnik in Steklarna. V KS so mladi trenutno organizirani v 13 osnovnih organizacij ZSMS.

V TOZD imamo 25 osnovnih organizacij ZSMS. V teh mladi posvečajo največ pozornosti stanovanjski problematiki, nagrajevanju, to se pravi tistim problemom, s katerimi se mlad delavec srečuje vsak dan. Toda še vedno se vse preveč pojavlja, da ostajajo mladinska stališča le na papirju oziro-

ma med člani predsedstva mladinske organizacije in jih ne prenašajo naprej na samoupravne organe, delavske svete...

Na področju izobraževanja imamo organizirani dve osnovni organizaciji ZSMS in en aktiv ZSMS. Na področju osnovnega šolstva mladi delujejo že tradicionalno zelo dobro.

Pomemben prispevek k uveljavljanju in učinkovitosti Občinske organizacije ZSMS pomenijo sveti, centri in komisije. Njihovi sestavi in načinu delovanja smo v preteklem obdobju posvečali posebno pozornost in lahko ocenimo, da so nekatere kar dobro uveljavili (svet za družbenoekonomske odnose, Center za obveščanje propagando, komisija za kulturo in prireditve, komisija za SLO in DS itd.), da pa z učinkovitostjo nekaterih (svet za vzgojo in izobraževanje, svet za družbenopolitični sistem, center za MDA...) nikakor ne moremo biti zadovoljni.

Precej hrastniških mladink in mladincev deluje v raznih družbenih organizacijah in društvih. Mladinska organizacija je tu še vse premalo prisotna. Prav tu pa se zadržuje pretežni del mladih in prav tu bi morala teči glavna aktivnost.